

ECB finanšu pārskati

2017

Vadības ziņojums	2
ECB finanšu pārskati	23
Balance 2017. gada 31. decembrī	23
Peļņas un zaudējumu aprēķins 2017. gada 31. decembrī	25
Grāmatvedības politika	26
Balances skaidrojumi	34
Ārpusbilances instrumenti	51
Peļņas un zaudējumu aprēķina skaidrojumi	54
Neatkarīga revidenta ziņojums	62
Peļņas vai zaudējumu sadales skaidrojums	66

Vadības ziņojums

1. ECB vadības ziņojuma mērķis

Vadības ziņojums ir neatņemama ECB gada finanšu pārskatu sastāvdaļa, un tā mērķis ir sniegt lasītājiem kontekstuālu informāciju par finanšu pārskatiem.¹ Tā kā ECB aktivitātes un darbības tiek veiktas, lai veicinātu tās politikas mērķu sasniegšanu, tās finansiālais stāvoklis un rezultāti vērtējami saistībā ar tās politikas pasākumiem.

Tādējādi vadības ziņojums sniedz pārskatu par ECB pamatdarbību un operācijām, kā arī to ietekmi uz finanšu pārskatiem. Turklāt tajā analizētas galvenās bilances un peļņas un zaudējumu aprēķina gada norises un ietverta informācija par ECB finanšu resursiem. Visbeidzot, vadības ziņojumā aprakstīta riska vide, kurā ECB darbojas, sniedzot informāciju par finanšu un darbības riskiem, kuriem pakļauta ECB, un par risku pārvaldības politiku, kas tiek izmantota šo risku mazināšanai.

2. Darbība

ECB ir daļa no Eurosistēmas, kuras galvenais mērķis ir saglabāt cenu stabilitāti. Saskaņā ar ECBS Statūtiem² ECB galvenie uzdevumi ietver euro zonas monetārās politikas īstenošanu, valūtas operāciju veikšanu, euro zonas valstu oficiālo ārējo rezervju pārvaldīšanu un maksājumu sistēmu raitas darbības veicināšanu.

ECB arī ir atbildīga par iedarbīgu un konsekventu Vienotā uzraudzības mehānisma (VUM) darbību, lai veiktu visaptverošu un efektīvu banku uzraudzību, veicinot banku sistēmas drošumu un uzticamību un finanšu sistēmas stabilitāti.

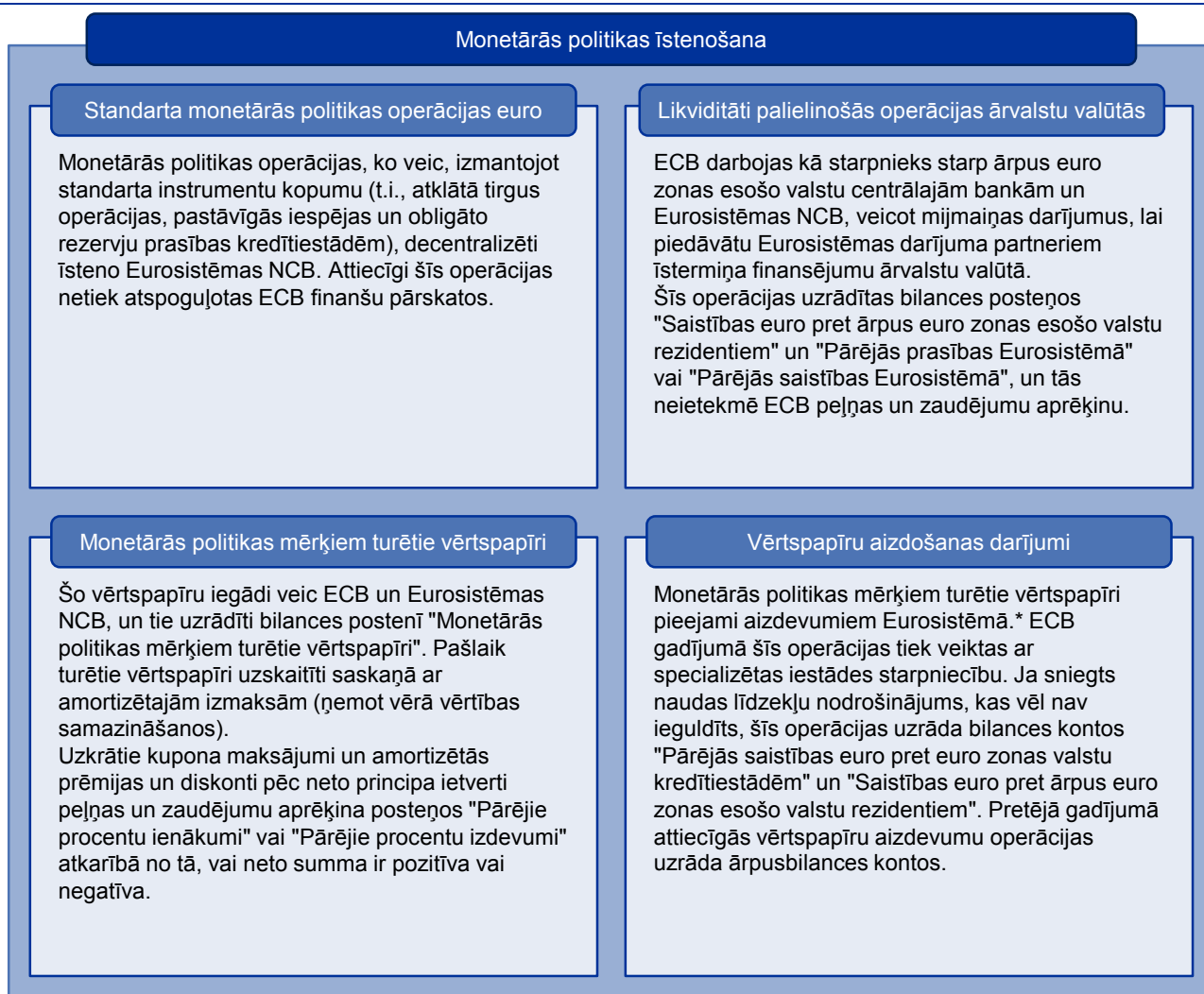
Eurosistēmas monetārās politikas operācijas uzrādītas ECB un euro zonas nacionālo centrālo banku (NCB) finanšu pārskatos, atspoguļojot monetārās politikas decentralizētas īstenošanas principu Eurosistēmā. 1. shēmā sniegts pārskats par ECB galvenajām operācijām un funkcijām, kas vērstas uz tās uzdevumu izpildi, un to ietekmi uz ECB finanšu pārskatiem.

¹ Finanšu pārskati ietver bilanci, peļņas un zaudējumu aprēķinu un attiecīgos skaidrojumus, kā arī vadības ziņojumu, revidenta ziņojumu un peļņas un zaudējumu sadales skaidrojumus.

² Protokols par Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtiem.

1. shēma

ECB pamatdarbības un to ietekme uz finanšu pārskatiem

* Sīkāka informācija par vērtspapīru aizdevumiem atrodama [ECB interneta vietnē](#).

Valūtas operāciju veikšana un euro zonas valstu oficiālo ārējo rezervju pārvaldība

Valūtas operācijas un ārējo rezervju pārvaldība

ECB ārējās rezerves uzrāda bilancē, galvenokārt posteņos "Zelts un zeltā izteiktie debitoru parādi", "Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem", "Prasības ārvalstu valūtā pret euro zonas valstu rezidentiem", "Saišķības ārvalstu valūtā pret euro zonas valstu rezidentiem" un "Saišķības ārvalstu valūtā pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem". Valūtas operācijas atspoguļo ārpusbilances kontos līdz norēķinu dienai.

Tīrie procentu ienākumi, t.sk. uzkrātie kupona maksājumi un amortizētās prēmijas un diskonti, ietverti peļņas un zaudējumu aprēķina posteņi "Ārējo rezervju aktīvu procentu ienākumi".

Arī nerealizētie zaudējumi no cenām un valūtas kursiem, kas pārsniedz iepriekš aprēķinātos nerealizētos guvumus no tiem pašiem posteņiem, kā arī realizētie guvumi un zaudējumi no ārējo rezervju pārdošanas ietverti peļņas un zaudējumu aprēķina attiecīgajos posteņos ("Finanšu aktīvu un pozīciju norakstīšana" un "Realizētie finanšu operāciju guvumi/zaudējumi"). Nerealizētos guvumus uzrāda bilances posteņi "Pārvērtēšanas konti".

Maksājumu sistēmu raitas darbības veicināšana

Maksājumu sistēmas (TARGET2)

Eurosistēmas iekšējie atlikumi, kas ir euro zonas NCB atlikumi attiecībā pret ECB saistībā ar TARGET2*, kopā uzrādīti ECB bilancē kā viena neto aktīvu vai saistību pozīcija. Atlīdzība par šiem atlikumiem ietverta peļņas un zaudējumu aprēķina posteņos "Pārējie procentu ienākumi" un "Pārējie procentu izdevumi".

* Sīkāka informācija par TARGET2 atrodama [ECB interneta vietnē](#).

Banku sistēmas drošuma un uzticamības un finanšu sistēmas stabilitātes veicināšana

Banku uzraudzība – Vienotais uzraudzības mehānisms

ECB gada izmaksas saistībā ar uzraudzības uzdevumiem tiek atgūtas, iekasējot no uzraudzītajām iestādēm gada uzraudzības maksu. Uzraudzības maksas uzrādītas peļņas un zaudējumu aprēķina posteņi "Tīrie komisijas maksas ienākumi".

Turklāt ECB ir tiesības arī noteikt uzraudzītajām iestādēm administratīvos sodus par ES banku prudenciālajā regulējumā (t.sk. ECB uzraudzības lēmumos) noteikto saistību neievērošanu. Ar tiem saistītie ienākumi uzrādīti peļņas un zaudējumu aprēķina posteņi "Tīrie komisijas maksas ienākumi".

Citas darbības

Banknotes apgrozība

ECB piešķirtā daļa no apgrozībā esošo euro banknošu kopējās vērtības ir 8%. Šī daļa nodrošināta ar prasībām pret NCB, par kurām tiek maksāti procenti atbilstoši galveno refinansēšanas operāciju procentu likmei. Šie procentu maksājumi ietverti peļņas un zaudējumu aprēķina postenī "Procentu ienākumi no euro banknošu sadales Eurosistēmā".

Izdevumus, kas veidojušies sakarā ar euro banknošu pārrobežu pārvadājumiem starp banknošu spiestuvēm un NCB saistībā ar jaunu banknošu piegādi un starp NCB saistībā ar banknošu trūkuma novēršanu, izmantojot banknošu pārpalikumu, centralizēti sedz ECB. Šos izdevumus uzrāda peļņas un zaudējumu aprēķina postenī "Banknošu ražošanas pakalpojumi".

Pašu kapitāla portfelis

ECB pašu kapitāla portfeli uzrāda bilancē, galvenokārt postenī "Pārējie finanšu aktīvi". Tīrie procentu ienākumi, t.sk. uzkrātie kupona maksājumi un amortizētās prēmijas un diskonti, ietverti peļņas un zaudējumu aprēķina posteņos "Pārējie procentu ienākumi" un "Pārējie procentu izdevumi".

Arī nerealizētie zaudējumi no cenām, kas pārsniedz iepriekš aprēķinātos nerealizētos guvumus no cenām saistībā ar tiem pašiem posteņiem, kā arī realizētie guvumi un zaudējumi no vērtspapīru pārdošanas ietverti peļņas un zaudējumu aprēķina attiecīgajos posteņos ("Finanšu aktīvu un pozīciju norakstīšana" un "Realizētie finanšu operāciju guvumi/zaudējumi"). Nerealizētos guvumus no cenām uzrāda bilances postenī "Pārvērtēšanas konti".

3. Finanšu norises

3.1. Bilance

1. attēls atspoguļo ECB bilances būtiskākās sastāvdaļas 2013.–2017. gadā. ECB bilance sāka palielināties 2014. gada 4. ceturksnī, un to noteica vērtspapīru iegādes trešās "Nodrošināto obligāciju iegādes programmas" (NOIP3) un "Ar aktīviem nodrošinātu vērtspapīru iegādes programmas" (ABSIP) ietvaros. Šis pieaugums turpinājies nākamajos gados – to galvenokārt noteica vērtspapīru iegādes "Valsts sektora aktīvu iegādes programmas" (VSAIP) ietvaros.

65.2 mljrd. euro

Kopējo aktīvu
pieaugums 2017. gadā

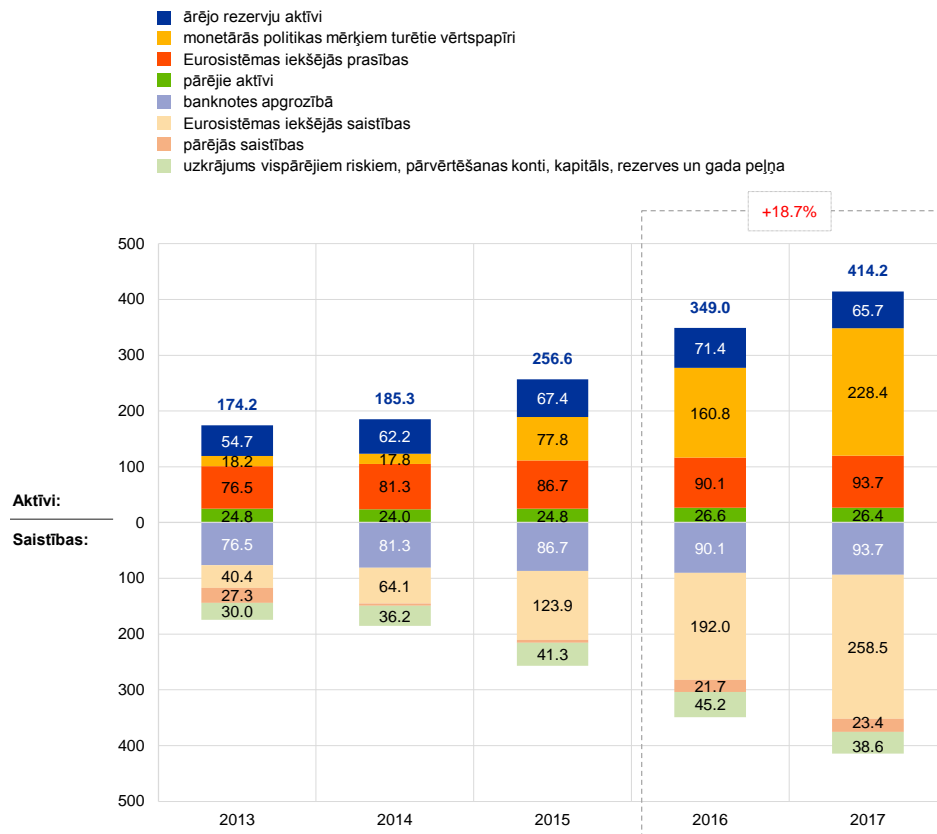
2017. gadā **ECB kopējie aktīvi** pieauga par 65.2 mljrd. euro (līdz 414.2 mljrd. euro), galvenokārt iegādājoties vērtspapīrus aktīvu iegādes programmas (AIP) ietvaros³. Šo iegāžu rezultātā palielinājās postenis "Monetārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri", bet skaidrās naudas norēķiniem par šiem pirkumiem izmantojot TARGET2 kontus, attiecīgi pieauga postenis "Eurosistēmas iekšējās saistības".

³ AIP veido NOIP3, ABSIP, VSAIP un "Uzņēmumu sektora aktīvu iegādes programma" (USAIP). Stāka informācija par AIP atrodama [ECB interneta vietnē](#).

1. attēls

ECB bilance

(mljrd. euro)

Avots: ECB.

55%

no kopējiem aktīviem – monetārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri

Euro denominēti vērtspapīri, kas tiek turēti monetārās politikas mērķiem,

2017. gada beigās veidoja 55% no ECB kopējiem aktīviem. Šajā bilances pozīcijā ECB tur vērtspapīrus, kas iegādāti "Vērtspapīru tirgu programmas" (VTP), triju "Nodrošināto obligāciju iegādes programmu" (NOIP1, NOIP2 un NOIP3), ABSIP un VSAIP ietvaros.⁴ 2017. gadā turpinājās vērtspapīru iegādes NOIP3, ABSIP un VSAIP⁵ ietvaros, pamatojoties uz Padomes lēmumiem par Eurosistēmas iegāžu kopējo mēneša apjomu un saskaņā ar iepriekš noteiktiem atbilstības kritērijiem.

67.6 mljrd. euro

Monētārās politikas mērķiem turēto vērtspapīru atlikuma pieaugums

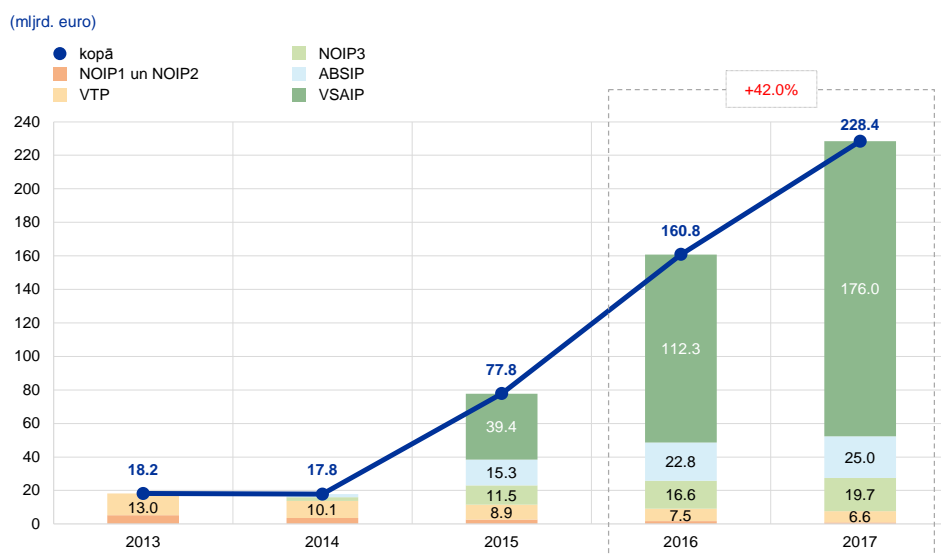
Šo iegāžu rezultātā ECB monetārās politikas mērķiem turēto vērtspapīru portfelis 2017. gadā palielinājās par 67.6 mljrd. euro, sasniedzot 228.4 mljrd. euro (sk. 2. att.), un lielāko daļu šā kāpuma veidoja VSAIP ietvaros veiktās iegādes. Turējumu samazināšanos NOIP1, NOIP2 un VTP ietvaros noteica vērtspapīru dzēšana 1.5 mljrd. euro apjomā.

⁴ ECB neveic vērtspapīru iegādes USAIP ietvaros.

⁵ 2017. gadā vairs netika veiktas iegādes pirmo divu "Nodrošināto obligāciju iegādes programmu" un VTP ietvaros, jo Padome pieņēma lēmumu beigt šīs programmas.

2. attēls

Monetārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri

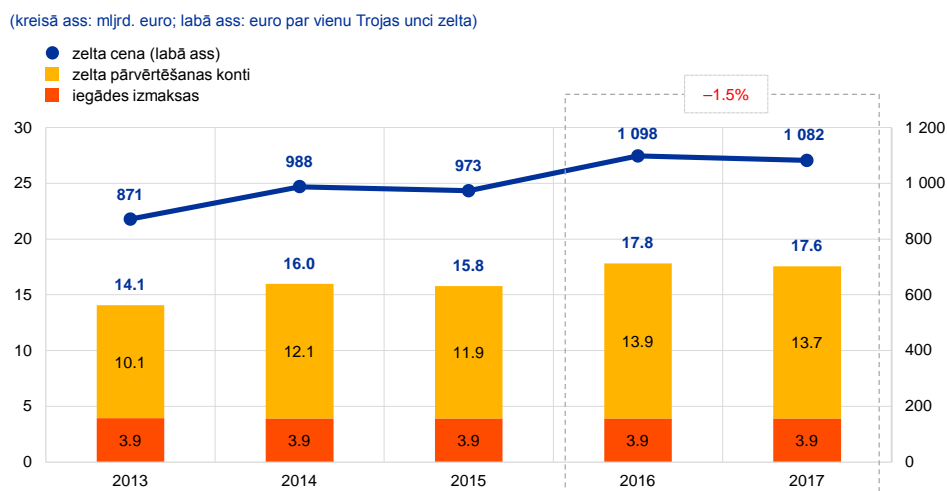
Avots: ECB.

2017. gadā **ECB ārējo rezervju aktīvu** (tos veido zelts, speciālās aizņēmuma tiesības, ASV dolāri, Japānas jenas un, sākot ar 2017. gadu, Ķīnas renminbi) kopējās vērtības euro ekvivalents saruka par 5.7 mljrd. euro (līdz 65.7 mljrd. euro).

ECB zelta un zeltā izteikto debitoru parādu turējumu vērtības euro ekvivalents 2017. gadā samazinājās par 0.3 mljrd. euro (līdz 17.6 mljrd. euro; sk. 3. att.) sakarā ar zelta cenas kritumu euro izteiksmē, bet šo turējumu apjoms (izteikts Trojas uncēs) nemainījās. Šā samazinājuma rezultātā tādā pašā apjomā saruka arī ECB pārvērtēšanas konti (sk. 3.2. sadaļu).

3. attēls

Zelta turējumi un zelta cena

Avots: ECB.

ECB neto ārvalstu valūtu turējumu vērtība saruka euro kursa kāpuma dēļ

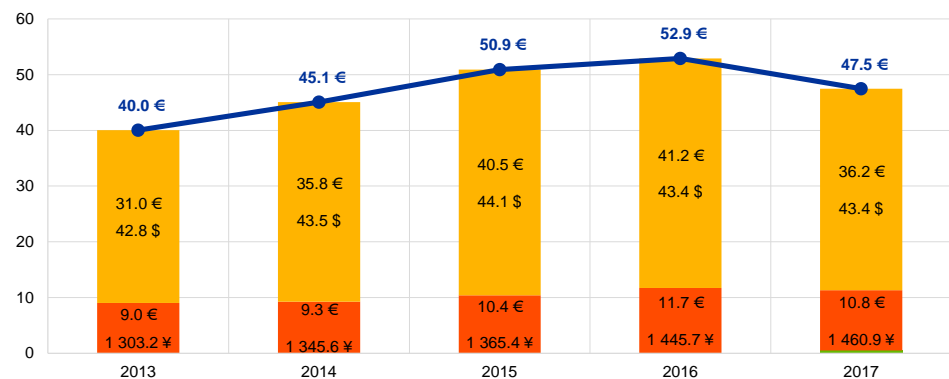
ECB neto ārvalstu valūtu turējumi ASV dolāros, Japānas jenās un Ķīnas renminbi euro izteiksmē samazinājās par 5.4 mljrd. euro (līdz 47.5 mljrd. euro; sk. 4. att.), galvenokārt atspoguļojot euro kursa kāpumu attiecībā pret ASV dolāru un Japānas jenu. Šis samazinājums atspoguļojās arī mazākā ECB pārvērtēšanas kontu bilancē (sk. 3.2. sadaļu).

4. attēls

Ārvalstu valūtu turējumi

(mljrd. euro)

- kopā
- ASV dolāri
- Japānas jenas
- Ķīnas renminbi

Avots: ECB.

ECB iekļāva savu ārējo rezervju sastāvā Ķīnas renminbi

ECB 2017. gadā ieguldīja 0.5 mljrd. euro ekvivalentu Ķīnas renminbi, iekļaujot to kā trešo valūtu ārvalstu valūtas rezervēs.⁶ ECB ieguva līdzekļus šim ieguldījumam, pārdodot nelielu daļu ASV dolāru turējumu un reinvestējot visu šo summu Ķīnas renminbi. ECB ārvalstu valūtu turējumu nozīmīgākā sastāvdaļa joprojām ir ASV dolārs, kas veido aptuveni 76% no kopējo turējumu apjoma.

ECB pārvalda ārvalstu valūtas rezervju ieguldījumus ar trīspakāpju procesa palīdzību. Pirmkārt, ECB riska pārvaldītāji veido stratēģisko neitrālo portfeli, ko apstiprina Padome. Otrkārt, ECB portfeļu pārvaldnieki veido taktisko neitrālo portfeli, ko apstiprina Valde. Treškārt, NCB decentralizēti veic ikdienas ieguldījumu operācijas.

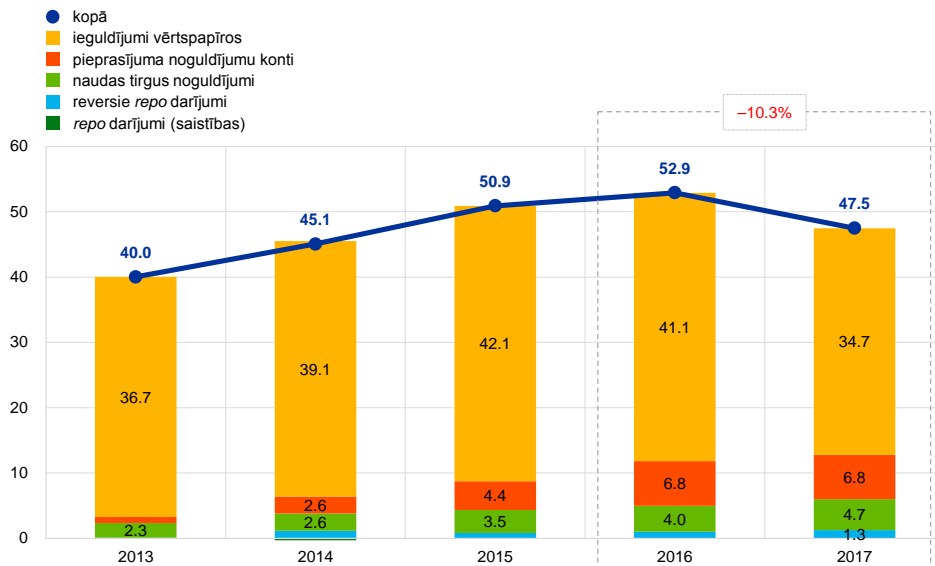
ECB ārvalstu valūtas rezerves galvenokārt tiek ieguldītas vērtspapīros un naudas tirgus noguldījumos vai tiek turētas pieprasījuma noguldījumu kontos (sk. 5. att.). Vērtspapīri šajā portfelī tiek novērtēti pēc tirgus cenas gada beigās.

⁶ Sk. ECB 2017. gada 13. jūnija paziņojumu presei.

5. attēls

Ārvalstu valūtas ieguldījumu sastāvs

(mljrd. euro)

Avots: ECB.

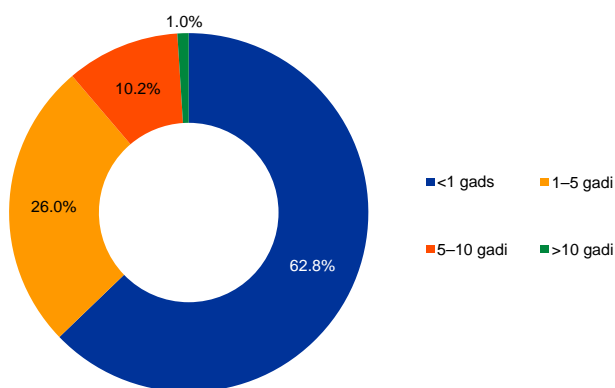
62.8%

Vērtspapīri ārvalstu valūtās ar dzēšanas termiņu īsāku par 1 gadu

ECB ārējo rezervju mērķis ir finansēt iespējamās intervences valūtas tirgū. Šā iemesla dēļ ECB ārvalstu valūtas rezerves tiek pārvaldītas saskaņā ar trim mērķiem. Šie mērķi prioritārā secībā ir likviditāte, drošība un atdeve. Tāpēc šajā portfeli galvenokārt ietilpst īsa termiņa vērtspapīri (sk. 6. att.).

6. attēls

Vērtspapīru ārvalstu valūtās termiņstruktūra

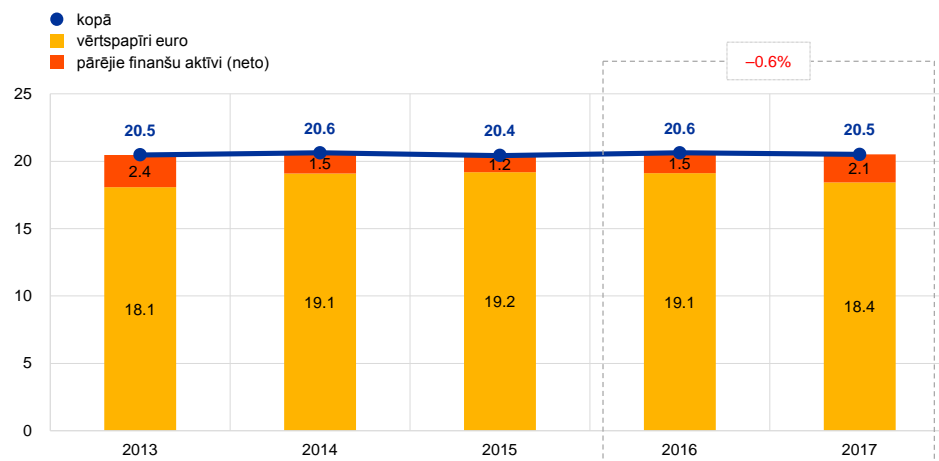
Avots: ECB.

2017. gadā **pašu kapitāla portfelis** faktiski nemainījās (20.5 mljrd. euro; sk. 7. att.). Šajā portfeli galvenokārt ietilpst vērtspapīri euro, kas tiek novērtēti pēc tirgus cenas gada beigās.

7. attēls

ECB pašu kapitāla portfelis

(mljrd. euro)

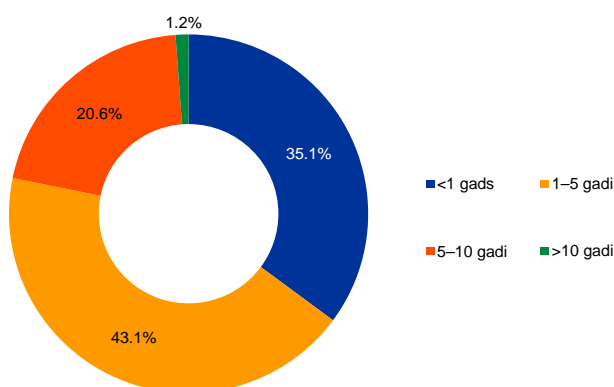

Avots: ECB.

ECB pašu kapitāla portfeli veido tās apmaksātā kapitāla ieguldītās daļas, uzkrājums valūtas kursa riskam, procentu likmju riskam, kredītriskam un zelta cenas riskam, kā arī tās vispārējo rezervju fonds. Šā portfeļa mērķis ir nodrošināt ienākumus, lai palīdzētu finansēt ar uzraudzības uzdevumu izpildi nesaištītās ECB darbības izmaksas.⁷ Šajā kontekstā pašu kapitāla portfeļa pārvaldīšanas mērķis ir nodrošināt maksimālu atdevi, ievērojot vairākus riska ierobežojumus. Tādējādi tiek panākta diversificētāka termiņstruktūra (sk. 8. att.) salīdzinājumā ar ārvalstu valūtas rezervju portfeli.

8. attēls

ECB pašu kapitāla vērtspapīru termiņstruktūra

Avots: ECB.

⁷ ECB izdevumi saistībā ar tās uzraudzības uzdevumu izpildi tiek atgūti, iekasējot no uzraudzītajām iestādēm gada maksu.

3.2. Finanšu resursi

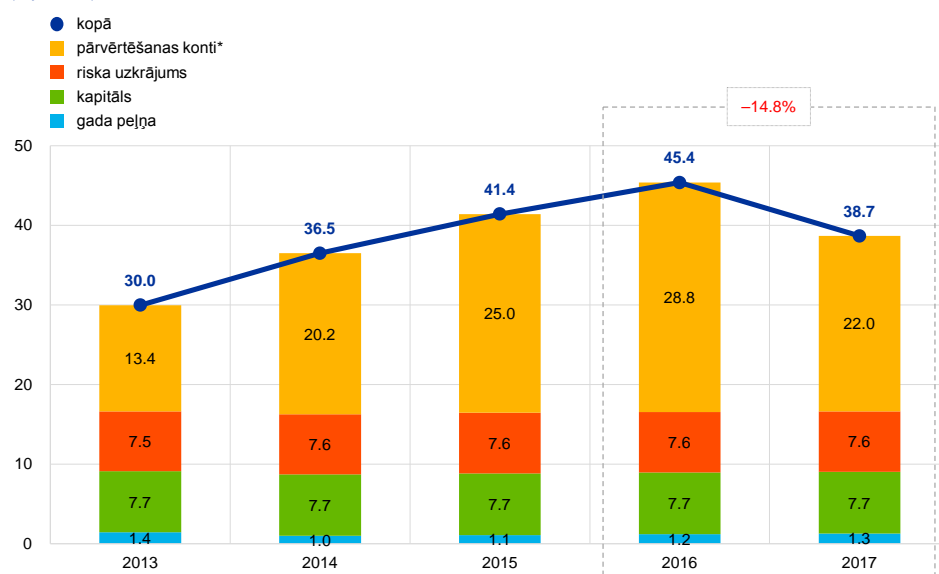
38.7 mljrd. euro
ECB finanšu resursi

ECB finanšu resursus veido tās kapitāls, uzkrājums vispārējiem riskiem, pārvērtēšanas konti un gada tīrie ienākumi. Šie finanšu resursi 1) ir ieguldīti ienākumus nesošos aktīvos un/vai 2) tiek izmantoti, lai tieši kompensētu finanšu risku rezultātā radušos zaudējumus. 2017. gada 31. decembrī **ECB finanšu resursu** kopapjoms bija 38.7 mljrd. euro (sk. 9. att.). Tas ir par 6.7 mljrd. euro mazāk nekā 2016. gadā sakarā ar pārvērtēšanas kontu samazināšanos euro kursa kāpuma dēļ.

9. attēls

ECB finanšu resursi

(mljrd. euro)

Avots: ECB.

* Ietverot kopējos zelta, ārvalstu valūtas un vērtspapīru turējumu pārvērtēšanas guvumus, bet neietverot pārvērtēšanas kontu pēcnodarbinātības pabalstiem.

+14%
Euro kursa kāpums
attiecībā pret ASV dolāru
2017. gadā

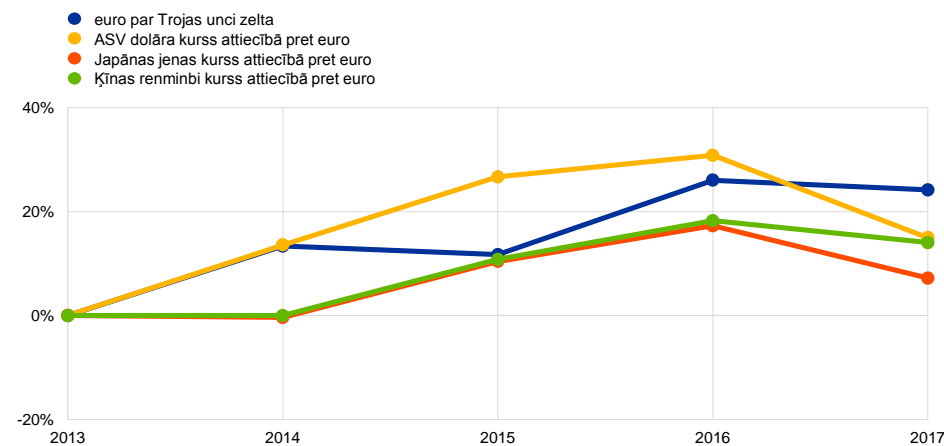
Zelta, ārvalstu valūtas un to vērtspapīru nerealizētos guvumus, uz kuriem attiecas cenu pārvērtēšana, neatzīst kā ienākumus peļņas un zaudējumu aprēķinā, bet uzrāda tieši **pārvērtēšanas kontos**, kas atspoguļoti ECB bilances pasīvu pusē. Šo kontu atlikumus var izmantot, lai nākotnē kompensētu jebkādas nelabvēlīgas attiecīgo cenu un/vai valūtas kursu pārmaiņas, tādējādi stiprinot ECB noturību pret pamatā esošajiem riskiem. Zelta, ārvalstu valūtas un vērtspapīru pārvērtēšanas kontu⁸ atlikums 2017. gadā saruka par 6.8 mljrd. euro (līdz 22.0 mljrd. euro), un to galvenokārt noteica euro kursa kāpums attiecībā pret ASV dolāru un Japānas jenu (sk. 10. att.).

⁸ Bilances postenis "Pārvērtēšanas konti" ietver arī pārrēķinātos atlikumus saistībā ar pēcnodarbinātības pabalstiem.

10. attēls

Galvenie valūtas kursi un zelta cena 2013.–2017. gadā

(%; pārmaiņas salīdzinājumā ar 2013. gadu)

Avots: ECB.

Tīros ienākumus no ECB aktīviem un saistībām attiecīgajā finanšu gadā var izmantot, lai absorbētu šajā gadā radušos potenciālos zaudējumus. 2017. gadā **ECB neto ienākumi** bija 1.3 mljrd. euro (par 0.1 mljrd. euro vairāk nekā 2016. gadā).

Uzkrājums vispārējiem riskiem sasniedzis maksimālo atļauto līmeni

Ņemot vērā ECB lielo pakļautību finanšu riskiem (sk. 4.1. sadaļu), ECB tur **uzkrājumu valūtas kursa (valūtas) riskam, procentu likmju riskam, kredīriskam un zelta cenas (preču) riskam**. Šā uzkrājuma apjomu katru gadu pārskata, ņemot vērā vairākus faktorus, t.sk. risku ietverošu aktīvu turējumu apjomu, paredzamos nākamā gada rezultātus un risku novērtējumu. Šis risku uzkrājums kopā ar jebkuru ECB vispārējo rezervju fondā turēto summu nedrīkst pārsniegt euro zonas NCB apmaksātā kapitāla vērtību. Kopš 2015. gada šis uzkrājums bijis maksimālajā atļautajā līmenī (7.6 mljrd. euro).

Euro zonas valstu un ārpus euro zonas esošo valstu NCB apmaksātais **ECB kapitāls** nemainījās salīdzinājumā ar tā līmeni 2016. gada beigās un 2017. gada 31. decembrī bija 7.7 mljrd. euro.

3.3. Peļņas un zaudējumu aprēķins

11. attēls atspoguļo ECB peļņas un zaudējumu aprēķina būtiskākās sastāvdaļas 2013.–2017. gadā. Šajā periodā ECB peļņa svārstījās no 1.0 mljrd. euro līdz 1.4 mljrd. euro. Pēdējos trijos gados ECB peļņa pakāpeniski palielinājusies – to galvenokārt noteica lielāki ārējo rezervju aktīvu un monetārās politikas mērķiem turēto vērtspapīru procentu ienākumi. Šis pieaugums ar uzviju kompensēja procentu

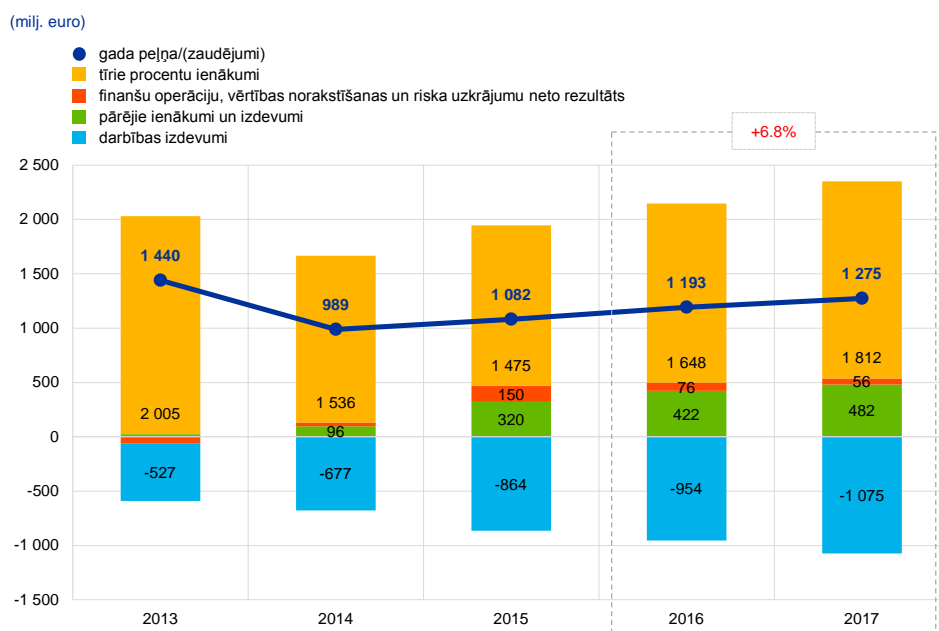
ienākumu samazināšanos no apgrozībā esošajām euro banknotēm⁹ un pašu kapitāla portfeļa.

1 275 milj. euro
ECB 2017. gada peļņa

2017. gadā **ECB peļņa** bija 1 275 milj. euro (2016. gadā – 1 193 milj. euro). Pieaugumu par 82 milj. euro salīdzinājumā ar 2016. gadu galvenokārt noteica neto procentu ieņēmumu kāpums.

11. attēls ECB peļņas un zaudējumu aprēķins

Avots: ECB.
Piezīme. Posteni "Pārējie ienākumi un izdevumi" veido "Tīrie komisijas maksas ienākumi/izdevumi", "Kapitāla akciju un līdzdalības kapitālā ienākumi", "Pārējie ienākumi" un "Pārējie izdevumi".

Ar ārējām rezervēm un monetārās politikas īstenošanu saistīto ienākumu pieaugums

ECB **tīrie procentu ienākumi** pieauga par 163 milj. euro (līdz 1 812 milj. euro; sk. 12. att.), un to galvenokārt noteica lielāki procentu ienākumi no ārējo rezervju aktīviem un no monetārās politikas mērķiem turētajiem vērtspapīriem.

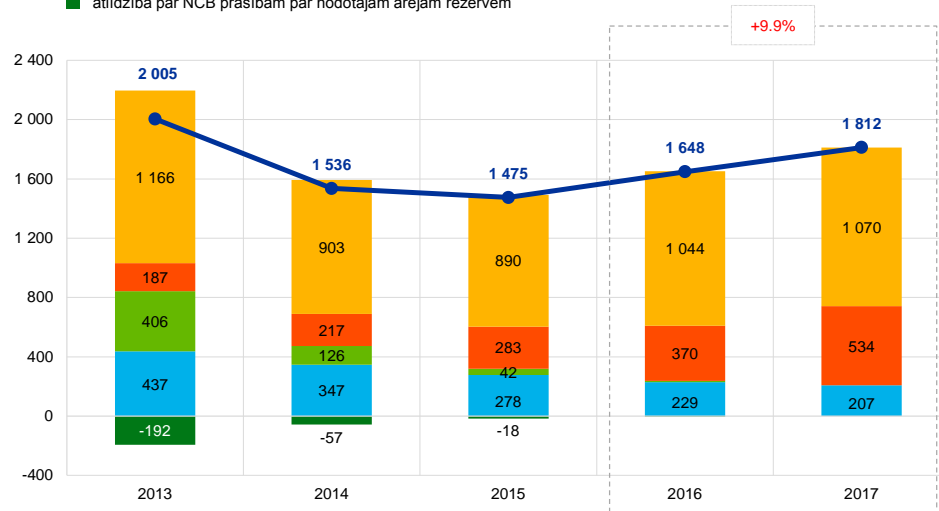
⁹ ECB ienākumus no apgrozībā esošajām euro banknotēm veido ECB uzkrātie ienākumi kā atlīdzība par Eurosistēmas iekšējām prasībām pret NCB saistībā ar tās daļu (8%) no kopējā apgrozībā esošo euro banknošu apjoma.

12. attēls

Tīrie procentu ienākumi

(milj. euro)

- tīrie procentu ienākumi
- procentu ienākumi no monetārās politikas mērķiem turētajiem vērtspapīriem
- procentu ienākumi no ārējo rezervju aktīviem
- procentu ienākumi, kas gūti no euro banknošu sadales
- pārējie tīrie procentu ienākumi
- atlīdzība par NCB prasībām par nodotajām ārējām rezervēm

Avots: ECB.

Ārējo rezervju aktīvu procentu ienākumu pieaugums galvenokārt sakarā ar lielāku ASV dolāros denominēto vērtspapīru ienesīgumu

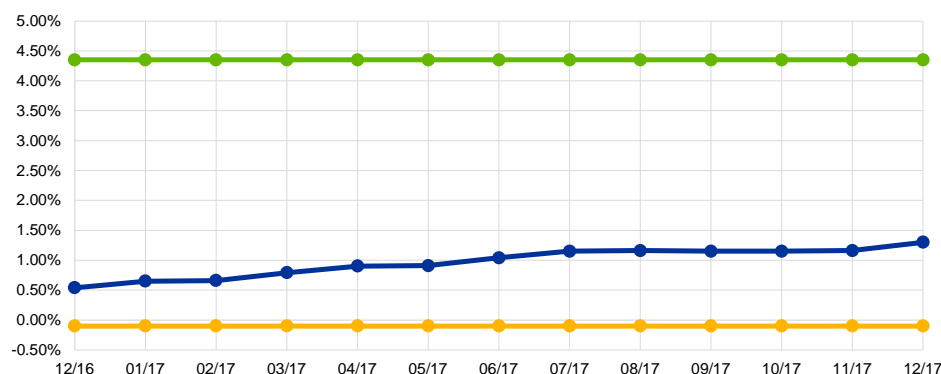
Ārējo rezervju aktīvu procentu ienākumi pieauga par 164 milj. euro (līdz 534 milj. euro), un to galvenokārt noteica lielāki ASV dolāros denominēto vērtspapīru procentu ienākumi, jo pieauga īsa termiņa ASV dolāros denominēto vērtspapīru ienesīguma likme (sk. 13. att.).

13. attēls

Galvenās etalonlikmes

(gadā; %; mēneša dati)

- efektīvā federālo fondu procentu likme
- Japānas Bankas galvenā procentu likme
- Ķīnas Tautas bankas bāzes procentu likme

Avots: Federālo rezervju sistēmas Valde, Japānas Banka un Ķīnas Tautas banka.

Lielākus AIP ienākumus daļēji atsvēra pārtraukto programmu ienākumu sarukums

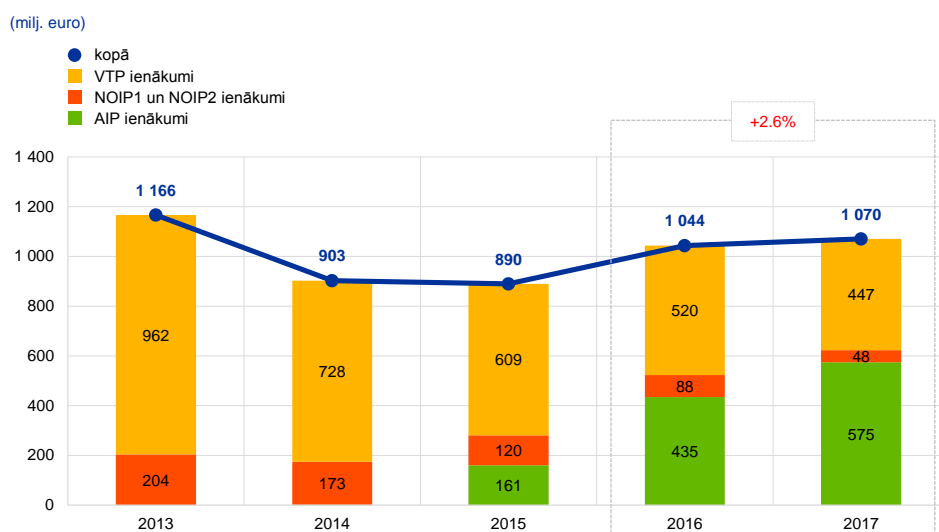
Monetārās politikas mērķiem turēto vērtspapīru tīrie procentu ienākumi

2017. gadā bija 1 070 milj. euro – par 27 milj. euro vairāk salīdzinājumā ar 2016. gadu (sk. 14. att.). AIP tīrie procentu ienākumi palielinājās par 140 milj. euro

(līdz 575 milj. euro). Tas skaidrojams ar turējumu apjoma pieaugumu (sk. 2. att.), savukārt euro zonas valstu valdības obligāciju peļņas likmes šajā gadā kopumā joprojām bija zemas (sk. 15. att.). Tomēr šo pieaugumu lielā mērā kompensēja VTP, NOIP1 un NOIP2 portfeļu tīro procentu ienākumu samazināšanās par 113 milj. euro (līdz 496 milj. euro), un to noteica šo portfeļu lieluma samazināšanās sakarā ar vērtspapīru dzēšanu. 2017. gadā aptuveni 60% ECB tīro procentu ienākumu veidoja monetārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri.

14. attēls

Monetārās politikas mērķiem turēto vērtspapīru tīro procentu ienākumi

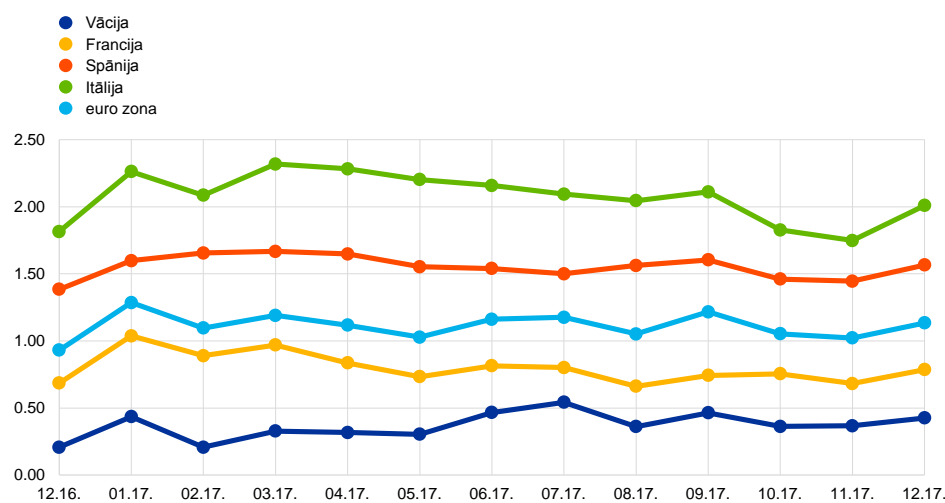

Avots: ECB.

15. attēls

Valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmes

(gadā; %; mēneša dati)

Avots: ECB.

0.0%

GRO procentu likme
2017. gadā

Procentu ienākumi no ECB kopējā apgrozībā esošo euro banknošu apjoma daļas un procentu izdevumi, kas maksājami NCB par nodotajām ārējām rezervēm, bija nulle, jo Eurosistēmas galveno refinansēšanas operāciju (GRO) procentu likme bija 0%.

Pārējie tīrie procentu ienākumi samazinājās galvenokārt sakarā ar mazākiem pašu kapitāla portfeļa procentu ienākumiem saistībā ar zemu peļņas likmju vidi euro zonā.

Finanšu operāciju un
vērtības norakstīšanas
neto rezultātu galvenokārt
noteica ASV dolāros
denominēto vērtspapīru
ienesīguma pārmaiņas

Finanšu operāciju un vērtības norakstīšanas neto rezultāts bija 56 milj. euro (par 20 milj. euro mazāk nekā 2016. gadā; sk. 16. att.), galvenokārt zemāku neto realizēto guvumu no cenām dēļ.

Neto realizēto guvumu no cenām samazināšanās galvenokārt skaidrojama ar realizēto guvumu no ASV dolāros denominēto vērtspapīru cenām sarukumu, jo to tirgus vērtību negatīvi ietekmēja ASV dolāra ienesīguma augošā tendence, kas sākās 2015. gadā.

Šī negatīvā ietekme uz ASV dolāru portfeļa tirgus cenām 2017. gadā bija mazāka nekā atbilstošā ietekme 2016. gadā, un ar to skaidrojama mazāka cenas norakstītā vērtība 2017. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.

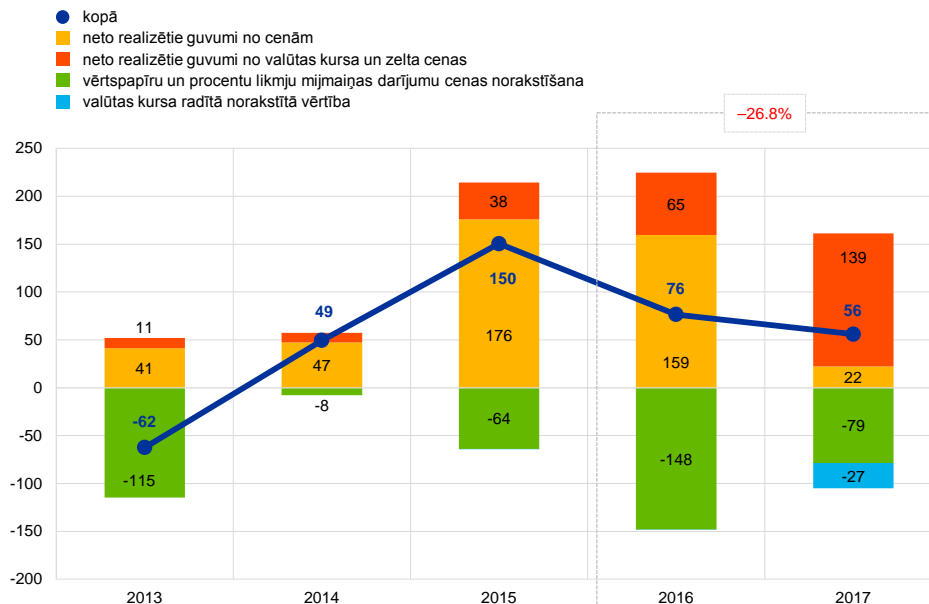
Neto realizēto guvumu no valūtas kursa un zelta cenām pieaugums skaidrojams ar realizētajiem valūtas kursa guvumiem, ko galvenokārt noteica ASV dolāru turējumu pārdošana, lai izveidotu Ķīnas renminbi portfeli.

Valūtas kursa radītā norakstītā vērtība saistīta ar Ķīnas renminbi turējumiem, samazinoties Ķīnas renminbi vērtībai attiecībā pret euro kopš ieguldījuma veikšanas šajā valūtā.

16. attēls

Realizētie guvumi vai zaudējumi un norakstītā vērtība

(milj. euro)

Avots: ECB.

437 milj. euro

ECB iekasētās maksas par uzraudzības uzdevumu izpildi

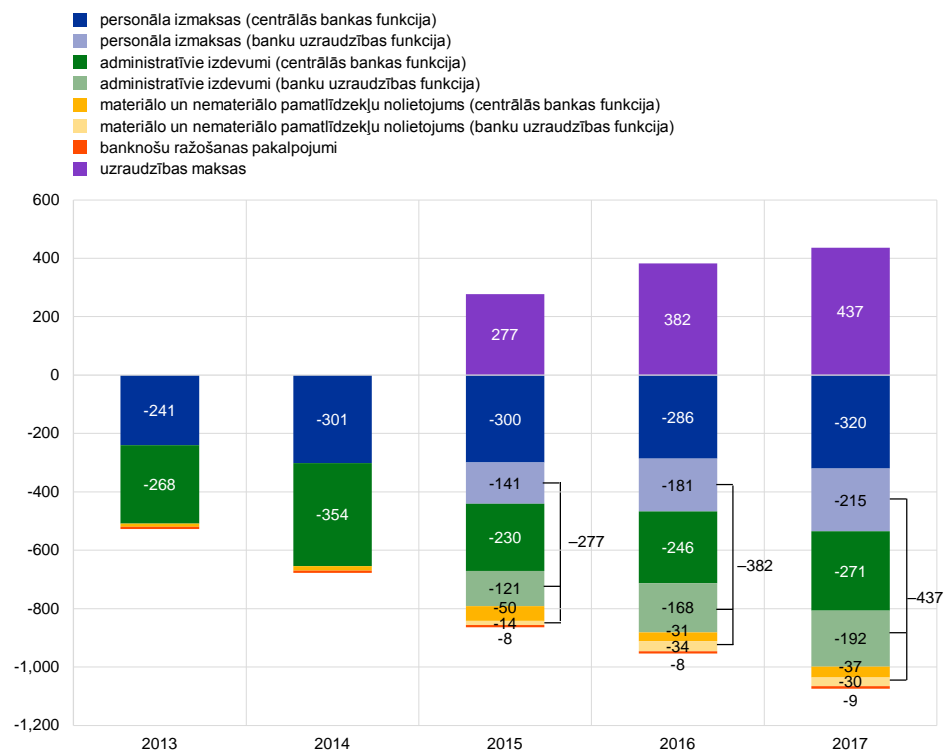
ECB **kopējie darbības izdevumi**, t.sk. amortizācija un banknošu ražošanas pakalpojumi, palielinājās par 121 milj. euro (līdz 1 075 milj. euro; sk. 17. att.). Šo pieaugumu galvenokārt noteica lielāki izdevumi saistībā ar banku uzraudzību un jaunās karjeras maiņas atbalsta (KMA) programmas izveidošana to darbinieku atbalstam, kuri uzsāk jaunu karjeru ārpus ECB. Attēlā redzams, ka VUM izveide 2014. gadā veicinājusi personāla un administratīvo izdevumu būtisku pieaugumu. Taču šīs ar banku uzraudzību saistītās izmaksas tiek pilnībā segtas, iekasējot maksu no uzraudzītajām iestādēm.¹⁰

¹⁰ Uzraudzības maksas iekļautas postenī "Pārējie ienākumi un izdevumi" (sk. 11. att.).

17. attēls

Darbības izdevumi un uzraudzības maksas

(milj. euro)

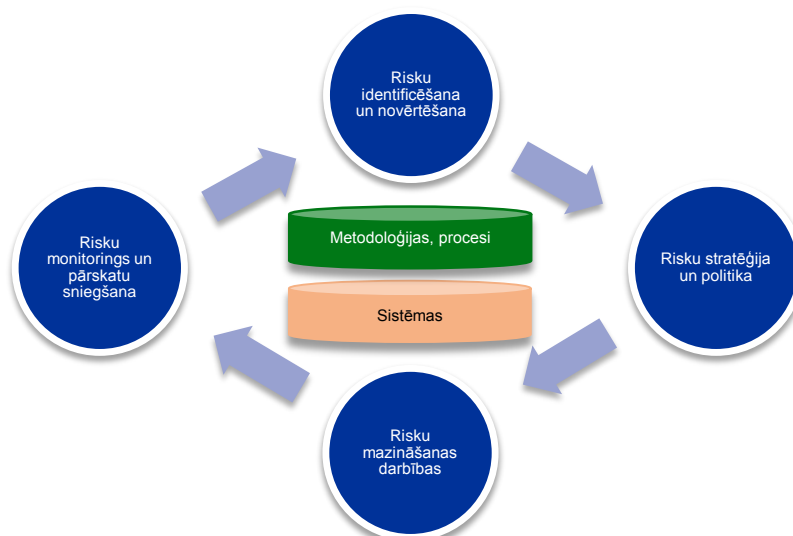
Avots: ECB.

4. Risku pārvaldība

Risku pārvaldība ir būtiska ECB darbības sastāvdaļa un tiek īstenota, nepārtraukti veicot 1) riska apzināšanu un novērtēšanu, 2) riska stratēģijas un politikas pārskatīšanu, 3) riska mazināšanas pasākumu īstenošanu un 4) riska monitoringu un pārskatu sniegšanu, visu šo pasākumu atbalstam piemērojot efektīvu metodoloģiju, procesus un sistēmas.

2. shēma

Risku pārvaldības cikls

ECB pakļauta gan finanšu, gan darbības riskam. Turpmākajās sadaļās aplūkoti šie riski, to avoti un piemērojamie riska kontroles regulējumi.

4.1. Finanšu riski

Valde ierosina politiku un procedūras, kas nodrošina atbilstošu aizsardzību pret riskiem

Valde ierosina politiku un procedūras, kas nodrošina atbilstošu aizsardzību pret finanšu riskiem, kuriem pakļauta ECB. Riska vadības komiteja (RMC), kurā ietilpst Eurosistēmas centrālo banku eksperti, *inter alia* palīdz veikt ar Eurosistēmas bilanci saistīto finanšu risku monitoringu un novērtēšanu un to atspoguļošanu pārskatos, kā arī sagatavo un pārskata attiecīgās metodoloģijas un regulējumus. Tādējādi RMC palīdz lēmējinstītūcijām nodrošināt atbilstošu Eurosistēmas aizsardzības līmeni.

Finanšu riskus rada ECB pamatdarbība un riska darījumi

Finanšu riskus rada ECB pamatdarbība un ar to saistītie riska darījumi. ECB sava riska profila pārvaldībā dažādām operācijām izmanto atšķirīgu riska kontroles regulējumu un limitus, atspoguļojot dažādiem portfeļiem piemēroto politiku vai ieguldījumu mērķus un pamatā esošo aktīvu riska raksturojumu.

ECB izmanto vairākas tās izstrādātas risku aplēšu metodes

Šo risku monitorēšanai un novērtēšanai ECB izmanto vairākas tās izstrādātas risku aplēšu metodes. Šīs metodes balstās uz vienotu tirgus riska un kredītriska simulācijas sistēmu. Riska rādītāju pamatā esošās modelēšanas pamatkonceptijas, metodes un pieņēmumi balstīti nozares standartos un pieejamos tirgus datos. Parasti risku kvantitatīvajam novērtējumam izmanto paredzamā deficīta rādītāju (*Expected Shortfall*; ES)¹¹, vērtējot ar 99% ticamības līmeni viena gada laikā. Risku aprēķināšanai izmanto divas metodes: 1) grāmatvedības metodi, saskaņā ar kuru

¹¹ Paredzamā deficīta rādītāju definē kā ar varbūtību svērtos vidējos zaudējumus scenārijos, kuru sagaidāmais biežums ir zemāks nekā ticamības līmenis.

ECB pārvērtēšanas kontus uzskata par rezervēm riska aplēšu aprēķinos atbilstoši attiecīgajiem grāmatvedības noteikumiem un 2) finanšu metodi, saskaņā ar kuru pārvērtēšanas kontus neuzskata par rezervēm riska aprēķinos. ECB arī regulāri aprēķina citus riska rādītājus ar atšķirīgiem ticamības līmeņiem, veic jutīguma un stresa scenāriju analīzi un novērtē riska darījumu un ienākumu ilgāka termiņa iespēju aplēses, lai saglabātu visaptverošu risku pārskatu.¹²

10.6 mljrd. euro

Kopējais risks
2017. gadā
(grāmatvedības metode:
paredzamā deficīta
rādītājs ar 99%
ticamības līmeni)

Šajā gadā ECB riski kopumā pieauga. Vērtējot ar paredzamā deficīta rādītāja 99% ticamības līmeni viena gada laikā saskaņā ar grāmatvedības metodi, 2017. gada 31. decembrī visi ECB portfeli kopā bija pakļauti kopējam finanšu riskam 10.6 mljrd. euro apjomā, kas par 1.4 mljrd. euro pārsniedza riska aplēsi 2016. gada 31. decembrī. Šo pieaugumu galvenokārt noteica notiekošās vērtspapīru iegādes AIP ietvaros.

1. ielikums

Riska rādītāju pārmaiņas, kas norādītas gada pārskatā

Kopš 2007. gada ECB gada pārskatos ziņojusi par finanšu riskiem, kas saistīti ar visiem tās portfeliem, vērtējot ar riska kvantitatīvā rādītāja (VaR) 95% ticamības līmeni viena gada laikā. Kā norādīts 2016. gada finanšu pārskatos, 2016. gada 31. decembrī šo risku apjoms bija 10.6 mljrd. euro.

Pēdējos gados ECB uzlabojusi risku modelēšanas sistēmu. Dažas no veiktajām pārmaiņām ir šādas:

- ECB tagad izmanto paredzamā deficīta rādītāju ar 99% ticamības līmeni kā galveno riska aprēķinu rādītāju, bet citus riska rādītājus un ticamības līmeņus izmanto, lai sniegtu papildu informāciju;
- papildus esošajai finanšu metodei izstrādāta grāmatvedības metode. Saskaņā ar finanšu metodi pārvērtēšanas kontus neuzskata par rezervēm riska aprēķinos, bet saskaņā ar grāmatvedības metodi pārvērtēšanas kontus uzskata par rezervēm riska aplēšu aprēķinos atbilstoši attiecīgajiem grāmatvedības noteikumiem. Tādējādi šīs divas metodes atspoguļo divas dažādas risku vērtēšanas pieejas – finanšu metode vērtē risku ietekmi uz ECB tīro pašu kapitālu, bet grāmatvedības metode vērtē risku ietekmi uz ECB peļņas un zaudējumu aprēķinu.

Grāmatvedības metode uzskatāma par atbilstošāku finanšu pārskatu kontekstā, jo tā sniedz skaidrāku priekšstatu par risku ietekmi uz grāmatvedības rezultātiem. Tāpēc, cenšoties saskaņot publicētos datus ar risku iekšējās modelēšanas un pārskatu sniegšanas metodi, ECB finanšu pārskatos turpmāk tiks izmantots paredzamā deficīta rādītājs ar 99% ticamības līmeni saskaņā ar grāmatvedības metodi, nevis VaR ar 95% ticamības līmeni saskaņā ar finanšu metodi.

Atkarībā no ECB pārvērtēšanas kontu apjoma, risku vērtēšanai izmantojot finanšu metodi un grāmatvedības metodi, riska aplēses var būtiski atšķirties apjoma un sastāva ziņā. Konkrēti, ar

¹² Sīkāku informāciju par risku modelēšanas metodēm sk. [The financial risk management of the Eurosystem's monetary policy operations](#) ("Eurosistēmas monetārās politikas operāciju finanšu riska pārvaldība"), ECB, 2015. gada jūlijs.

finanšu metodi, piemērojot līdzīgus risku rādītājus un ticamības līmeni, iegūst lielākas riska aplēses, kurās dominē būtiski tirgus riski, kas saistīti ar ārējo rezervju turējumiem. Tā kā šādiem riska darījumiem pastāv būtiski pārvērtēšanas konti, grāmatvedības metode sniedz zemākus riska rādītājus, ko galvenokārt nosaka potenciālie kredītriska notikumi.

2017. gada finanšu pārskatos aizstājot finanšu metodei izmantoto VaR 95% ar grāmatvedības metodei izmantoto paredzamā deficīta rādītāju ar 99% ticamības līmeni, riska aplēses nominālajā izteiksmē ir augstākas (sk. 1. tabulu), jo riska aplēses pieaugums, ko nosaka augstāks ticamības līmenis (99%, nevis 95%) un konservatīvāks riska rādītājs (paredzamā deficīta rādītājs, nevis VaR), ar uzviju kompensē riska aplēses samazināšanos, ko nosaka pieņēmums, ka pārvērtēšanas konti ir rezerves.

1. tabula

Finanšu metodes rādītājs VaR 95% un grāmatvedības metodes paredzamā deficīta rādītājs ar 99% ticamības līmeni 2017. gada 31. decembrī (mljrd. euro)

Finanšu metode, VaR 95%	Grāmatvedības metode, ES 99%
8.6	10.6

Kredītrisks

Kredītrisku rada ECB monetārās politikas portfeļi, euro denominētais pašu kapitāla portfelis un ārējo rezervju turējumi.

Monetārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri tiek uzskaitīti saskaņā ar amortizētajām izmaksām (ņemot vērā vērtības samazināšanos), tāpēc, ja tie netiek pārdoti, nav pakļauti cenu pārmaiņām, kas saistītas ar kredītu migrāciju, tie joprojām var būt pakļauti kredītsaistību neizpildes riskam. Euro denominētais pašu kapitāls un ārējās rezerves tiek uzskaitītas saskaņā ar tirgus cenām un tādējādi ir pakļautas kredītu migrācijai un kredītsaistību neizpildes riskam. Turpinot veikt iegādes AIP ietvaros, ECB kredītrisks 2017. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pieauga.

Kredītrisku galvenokārt samazina, piemērojot atbilstības kritērijus, padziļinātas pārbaudes procedūras un dažādiem portfeļiem atšķirīgus limitus.

Valūtas un preču risks

Valūtas un preču risku rada ECB ārvalstu valūtas un zelta turējumi. Šo turējumu pārvērtēšanas kontu samazināšanas rezultātā valūtas un preču risks, ko noteica, izmantojot grāmatvedības metodi, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu palielinājās. To galvenokārt noteica euro kursa kāpums attiecībā pret ASV dolāru.

Ņemot vērā šo aktīvu politikas nozīmi, ECB necenšas ierobežot valūtas un preču risku. Tā vietā šos riskus mazina, veidojot pārvērtēšanas kontus un aktīvi diversificējot turējumus dažādās valūtās un zeltā.

Procentu likmju risks

ECB ārējās rezerves un euro denominētais pašu kapitāls galvenokārt tiek ieguldīti fiksēta ienākuma vērtspapīros un pakļauti tirgus vērtības procentu likmju riskam, ņemot vērā, ka tie vērtēti tirgus cenās. ECB ārējo rezervju turējumi galvenokārt tiek ieguldīti aktīvos ar relatīvi īsu dzēšanas termiņu (sk. 3.1. sadaļas 6. att.), bet pašu kapitāla portfeļa aktīvu dzēšanas termiņš parasti ir ilgāks (sk. 3.1. sadaļas 8. att.). Saskaņā ar grāmatvedības metodi noteiktais risks nemainījās salīdzinājumā ar 2016. gadu.

ECB tirgus vērtības procentu likmju risks tiek mazināts, izmantojot aktīvu izvietojuma politiku un pārvērtēšanas kontus.

ECB pakļauta arī procentu likmju riskam, ko rada par aktīviem saņemtās procentu likmes un par saistībām maksātās procentu likmes neatbilstība, kas ietekmē tās tīros procentu ienākumus. Šis risks nav tieši saistīts ar kādu konkrētu portfeli, bet gan attiecas uz ECB bilances struktūru kopumā un īpaši uz aktīvu un saistību termiņu un peļņas neatbilstību. Šo risku monitorē, veicot uz nākotni vērstu ECB peļņas analīzi. Saskaņā ar šo analīzi paredzams, ka ECB arī turpmākajos gados turpinās gūt tīros procentu ienākumus, lai gan tās bilancē pieaug tādu monetārās politikas aktīvu īpatsvars, kuriem ir zems ienesīgums un ilgs termiņš.

Šāda veida risks tiek pārvaldīts, izmantojot aktīvu izvietojuma politiku, un to vēl vairāk mazina bezatlīdzības saistību esamība ECB bilancē.

4.2. Darbības risks

ECB darbības riska¹³ pārvaldība aptver visus **nefinanšu riskus**.

Valde ir atbildīga par ECB darbības riska pārvaldības politiku un sistēmu un apstiprina to. Valdi tās pārraudzības funkcijas īstenošanā saistībā ar darbības risku pārvaldību atbalsta Darbības riska komiteja. **Darbības riska komiteja ir ECB pārvaldības struktūras¹⁴ un vadības procesu neatņemama sastāvdaļa.**

ECB darbības riska pārvaldības sistēmas galvenais mērķis ir **palīdzēt nodrošināt ECB misijas un uzdevumu īstenošanu un aizsargāt tās reputāciju un aktīvus no zaudējumiem, ļaunprātīgas izmantošanas un kaitējumiem**. Darbības riska pārvaldības regulējumā katra struktūrvienība ir atbildīga par tās darbības risku un incidentu identificēšanu, novērtēšanu, novēršanu, atspoguļošanu pārskatos, monitoringu un kontroles mehānismiem. Šajā kontekstā norādījumus attiecībā uz riska novēršanas stratēģiju un riska akceptēšanas procedūrām sniedz ECB pieļaujamā riska līmeņa politika. Tā piesaistīta piecreiz piecu punktu riska matricai, pamatojoties uz ietekmes un ticamības gradācijas skalām, kurās izmantoti kvantitatīvi un kvalitatīvi kritēriji.

ECB darbojas vidē, ko raksturo arvien sarežģītāki apdraudējumi, un pastāv plašs tādu darbības risku spektrs, kuri saistīti ar tās ikdienas darbu. ECB galvenokārt apdraud šādi riski: informācijas drošības risks (piemēram, kibernetiskie uzbrukumi), ar IT saistīti riski un ar telpu un fizisko drošību saistīti riski. Tāpēc ECB ieviesusi procesus, kas veicina nepārtrauktu un efektīvu darbības riska pārvaldību un ar riskiem saistītās informācijas integrēšanu lēmumu pieņemšanas procesā. Turklāt izstrādāti rīcības plāni ārkārtas situācijām, lai nodrošinātu kritiski svarīgu darbības funkciju nepārtrauktību jebkādu traucējumu gadījumā.

¹³ Darbības risku definē kā negatīvas finanšu, darbības vai reputācijas ietekmes risku, ko rada cilvēki, iekšējās pārvaldības un darbības procesu nepietiekama īstenošana vai to trūkums, tādu sistēmu problēmas, uz kurām balstās procesi, vai ārējie notikumi (piemēram, dabas katastrofas vai ārējie uzbrukumi).

¹⁴ Turpmāka informācija par ECB pārvaldības struktūru pieejama [ECB interneta vietnē](#).

Darbības riska pārvaldība ir pārvaldības un vadības procesu neatņemama sastāvdaļa

ECB finanšu pārskati

Bilance 2017. gada 31. decembrī

AKTĪVI	Skaid- rojums	2017 (euro)	2016 (euro)
Zelts un zeltā izteiktie debitoru parādi	1.	17 558 411 241	17 820 761 460
Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	2.		
SVF debitoru parādi	2.1.	670 290 069	716 225 836
Atlikumi bankās un ieguldījumi vērtspapīros, ārējie aizdevumi un citi ārējie aktīvi	2.2.	43 760 643 939	50 420 927 403
		44 430 934 008	51 137 153 239
Prasības ārvalstu valūtā pret euro zonas valstu rezidentiem	2.2.	3 711 569 259	2 472 936 063
Pārējās prasības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm	3.	143 315 512	98 603 066
Euro zonas valstu rezidentu vērtspapīri euro	4.		
Monētārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri	4.1.	228 386 260 874	160 815 274 667
Eurosistēmas iekšējās prasības	5.		
Prasības saistībā ar euro banknošu sadali Eurosistēmā	5.1.	93 657 169 470	90 097 085 330
Pārējie aktīvi	6.		
Materiālie un nemateriālie pamatlīdzekļi	6.1.	1 196 018 177	1 239 325 587
Pārējie finanšu aktīvi	6.2.	20 502 633 142	20 618 929 223
Ārpusbilances instrumentu pārvērtēšanas starpība	6.3.	451 129 972	839 030 321
Uzkrājumi un nākamo periodu izdevumi	6.4.	2 597 290 354	2 045 522 937
Dažādi	6.5.	1 527 699 142	1 799 777 235
		26 274 770 787	26 542 585 303
Kopā aktīvi		414 162 431 151	348 984 399 128

PASĪVI	Skaid- rojums	2017 (euro)	2016 (euro)
Banknotes apgrozībā	7.	93 657 169 470	90 097 085 330
Pārējās saistības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm	8.	1 060 813 972	1 851 610 500
Saistības euro pret citiem euro zonas valstu rezidentiem	9.		
Pārējās saistības	9.1.	1 150 056 196	1 060 000 000
Saistības euro pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	10.	19 549 390 872	16 730 644 177
Eurosistēmas iekšējās saistības	11.		
Saistības par nodotajām ārējām rezervēm	11.1.	40 792 608 418	40 792 608 418
Pārējās saistības Eurosistēmā (neto)	11.2.	217 751 769 550	151 201 250 612
		258 544 377 968	191 993 859 030
Pārējās saistības	12.		
Ārpusbilances instrumentu pārvērtēšanas starpība	12.1.	431 115 965	660 781 618
Uzkrājumi un nākamo periodu ienākumi	12.2.	76 283 568	69 045 958
Dažādi	12.3.	1 063 113 810	1 255 559 836
		1 570 513 343	1 985 387 412
Uzkrājumi	13.	7 669 798 641	7 706 359 686
Pārvērtēšanas konti	14.	21 945 472 247	28 626 267 808
Kapitāls un rezerves	15.		
Kapitāls	15.1.	7 740 076 935	7 740 076 935
Gada peļņa		1 274 761 507	1 193 108 250
Kopā pasīvi		414 162 431 151	348 984 399 128

Peļņas un zaudējumu aprēķins 2017. gada 31. decembrī

	Skaid- rojums	2017 (euro)	2016 (euro)
Ārējo rezervju aktīvu procentu ienākumi	22.1.	534 161 570	370 441 770
Procentu ienākumi, kas gūti no euro banknošu sadales Eurosistēmā	22.2.	0	8 920 896
Pārējie procentu ienākumi	22.4.	1 527 294 605	1 604 648 023
<i>Procentu ienākumi</i>		<i>2 061 456 175</i>	<i>1 984 010 689</i>
Atlīdzība par NCB prasībām par nodotajām ārējām rezervēm	22.3.	0	(3 611 845)
Pārējie procentu izdevumi	22.4.	(249 812 879)	(332 020 205)
<i>Procentu izdevumi</i>		<i>(249 812 879)</i>	<i>(335 632 050)</i>
Tīrie procentu ienākumi	22.	1 811 643 296	1 648 378 639
Realizētie finanšu operāciju guvumi/zaudējumi	23.	161 069 043	224 541 742
Finanšu aktīvu un pozīciju norakstīšana	24.	(105 133 331)	(148 172 010)
Pārvedumi uz/no uzkrājumiem valūtas kursa riskam, procentu likmju riskam, kredīriskam un zelta cenas riskam		0	0
Finanšu operāciju, vērtības norakstīšanas un riska uzkrājumu neto rezultāts		55 935 712	76 369 732
Tīrie komisijas maksas ienākumi/izdevumi	25.	440 069 889	371 322 769
Kapitāla akciju un līdzdalības kapitālā ienākumi	26.	1 181 547	869 976
Pārējie ienākumi	27.	51 815 338	50 000 263
Kopā tīrie ienākumi		2 360 645 782	2 146 941 379
Personāla izmaksas	28.	(535 251 909)	(466 540 231)
Administratīvie izdevumi	29.	(463 232 194)	(414 207 622)
Materiālo un nemateriālo pamatlīdzekļu nolietojums		(66 722 125)	(64 769 605)
Banknošu ražošanas pakalpojumi	30.	(9 478 047)	(8 315 671)
Pārējie izdevumi	31.	(11 200 000)	0
Gada peļņa		1 274 761 507	1 193 108 250

Frankfurtē pie Mainas 2018. gada 13. februārī

Eiropas Centrālā banka

Mario Dragi (*Mario Draghi*)
Prezidents

Grāmatvedības politika¹⁵

Finanšu pārskatu forma un sniegšana

ECB finanšu pārskati sagatavoti saskaņā ar šādu grāmatvedības politiku¹⁶, kura, pēc ECB Padomes domām, sniedz patiesu informāciju par finanšu pārskatiem, vienlaikus atspoguļojot centrālās bankas darbību raksturu.

Grāmatvedības principi

Ievēroti šādi grāmatvedības principi: ekonomiskā būtība un caurredzamība, piesardzība, notikumu pēc bilances datuma atzīšana, būtiskums, darbības turpināšanas pieņēmums, uzkrāšanas princips, konsekvence un salīdzināmība.

Aktīvu un saistību atzīšana

Aktīvu vai saistības atzīst bilancē tikai tad, ja ir ticams, ka jebkurš saistītais nākotnes saimnieciskais labums plūds uz ECB vai no tās, visi ar to saistītie riski un atlīdzība būtībā ir nodoti ECB un aktīva izmaksas vai vērtību vai saistību apjomu var ticami novērtēt.

Uzskaites pamats

Šie pārskati sagatavoti saskaņā ar sākotnējo izmaksu principu, kas atbilstoši pielāgots, lai iekļautu tirgojamo vērtspapīru (izņemot monetārās politikas mērķiem turētos vērtspapīrus), zelta un visu pārējo bilances un ārpusbilances aktīvu un saistību ārvalstu valūtās novērtējumu tirgus vērtībā.

Darījumi ar finanšu aktīviem un saistībām pārskatos atspoguļoti, ievērojot datumu, kad veikts norēķins.

Darījumus ar ārvalstu valūtā denominētiem finanšu instrumentiem, izņemot tagadnes darījumus ar vērtspapīriem, grāmato ārpusbilances kontos darījuma datumā. Norēķinu datumā ārpusbilances grāmatojumus reversē un darījumus uzrāda bilancē. Ārvalstu valūtas pirkšana un pārdošana ietekmē ārvalstu valūtas tīro pozīciju

¹⁵ ECB grāmatvedības politika detalizēti izklāstīta [ECB 2016. gada 3. novembra Lēmumā \(ES\) 2016/2247 par Eiropas Centrālās bankas gada pārskatiem \(ECB/2016/35; OV L 347, 20.12.2016., 1. lpp.; ar grozījumiem\)](#). Lai nodrošinātu saskaņotu grāmatvedības un finanšu pārskatu sniegšanu par Eurosistēmas operācijām, Lēmums balstīts uz [ECB 2016. gada 3. novembra Pamatnostādni \(ES\) 2016/2249 par grāmatvedības un finanšu pārskatu sniegšanas tiesisko regulējumu Eiropas Centrālo banku sistēmā \(ECB/2016/34; OV L 347, 20.12.2016., 37. lpp.\)](#).

¹⁶ Šī politika, kura pēc vajadzības regulāri tiek pārskatīta un koriģēta, atbilst ECBS Statūtu 26.4. panta noteikumiem. Tie paredz saskaņotu pieeju noteikumiem, kas regulē Eurosistēmas operāciju uzskaiti un finanšu pārskatu sniegšanu.

darījuma datumā. Pārdošanas realizētie guvumi vai zaudējumi arī tiek aprēķināti šajā datumā. Uzkrātos procentus, prēmijas un diskonta summas, kas saistītas ar ārvalstu valūtā denominētiem finanšu instrumentiem, aprēķina un grāmato katru dienu. Šie uzkrājumi arī katru dienu ietekmē ārvalstu valūtas pozīciju.

Zelts un aktīvi un saistības ārvalstu valūtā

Aktīvi un saistības ārvalstu valūtā izteikti euro saskaņā ar valūtas kursu bilances datumā. Ienākumi un izdevumi izteikti saskaņā ar valūtas kursu uzskaites dienā. Aktīvu un saistību ārvalstu valūtā pārvērtēšanu veic katrai valūtai atsevišķi, iekļaujot gan bilances, gan ārpusbilances instrumentus.

Aktīvu un saistību ārvalstu valūtā pārvērtēšanu, pamatojoties uz tirgus cenām, veic atsevišķi no pārvērtēšanas saskaņā ar valūtas kursu.

Zeltu novērtē, pamatojoties uz tā tirgus cenu bilances datumā. Zeltam netiek veikta atšķirīga pārvērtēšana, pamatojoties uz cenu un valūtas kursu. Tā vietā uzrāda vienu zelta vērtību, pamatojoties uz zelta cenu euro par vienu Trojas unci, ko gadam, kas noslēdzās 2017. gada 31. decembrī, aprēķināja saskaņā ar euro kursu attiecībā pret ASV dolāru 2017. gada 29. decembrī.

Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR) definē kā valūtu grozu, un to vērtību nosaka kā piecu galveno valūtu (ASV dolāra, euro, Ķīnas renminbi, Japānas jenas un Lielbritānijas sterliņu mārciņas) kursu svērto summu. ECB SDR turējumus pārrēķināja euro, izmantojot euro kursu attiecībā pret SDR 2017. gada 29. decembrī.

Vērtspapīri

Monetārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri

Pašlaik monetārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri tiek uzskaitīti saskaņā ar amortizētajām izmaksām (ņemot vērā vērtības samazināšanos).

Pārējie vērtspapīri

Tirgojamos vērtspapīrus (izņemot monetārās politikas mērķiem turētos vērtspapīrus) un līdzīgus aktīvus novērtē, pamatojoties uz vidējo tirgus cenu vai attiecīgo ienesīguma līkni bilances datumā. Katru vērtspapīru novērtē atsevišķi. Ar vērtspapīriem saistītos iespēju līgumus atsevišķi nevērtē. Gadam, kas noslēdzās 2017. gada 31. decembrī, izmantotas vidējās tirgus cenas 2017. gada 29. decembrī. Nelikvidās kapitāla daļas un citus kapitāla instrumentus, kas tiek turēti kā pastāvīgie ieguldījumi, novērtē atbilstoši izmaksām, ņemot vērā vērtības samazināšanos.

Ienākumu atzīšana

Ienākumi un izdevumi atzīti periodā, kurā tie gūti vai radušies.¹⁷ Ārvalstu valūtas, zelta un vērtspapīru pārdošanas realizētos guvumus un zaudējumus uzrāda peļņas un zaudējumu aprēķinā. Šādus realizētos guvumus un zaudējumus aprēķina atbilstoši attiecīgā aktīva vidējām izmaksām.

Nerealizētos guvumus neatzīst kā ienākumus un pārved tieši uz pārvērtēšanas kontu.

Nerealizētos zaudējumus uzrāda peļņas un zaudējumu aprēķinā, ja tie gada beigās pārsniedz iepriekšējos pārvērtēšanas guvumus, kas uzrādīti atbilstošajā pārvērtēšanas kontā. Šādus kāda vērtspapīra, ārvalstu valūtas vai zelta nerealizētos zaudējumus neieskaita ar cita vērtspapīra, ārvalstu valūtas vai zelta nerealizētajiem guvumiem. Ja peļņas un zaudējumu aprēķinā uzrādīti kāda posteņa nerealizētie zaudējumi, šā posteņa vidējās izmaksas samazina līdz valūtas kursam vai tirgus cenai gada beigās. Procentu likmju mijmaiņas darījumu nerealizētie zaudējumi, kas gada beigās uzrādīti peļņas un zaudējumu aprēķinā, tiek amortizēti nākamajos gados.

Vērtības samazināšanās zaudējumi tiek uzrādīti peļņas un zaudējumu aprēķinā un nākamajos gados netiek reversēti, izņemot, ja vērtība atkal pieaug un šis pieaugums ir attiecināms uz novērojamu notikumu, kas norisinājies pēc tam, kad pirmo reizi uzrādīta vērtības samazināšanās.

Vērtspapīru prēmijas vai diskonta summas tiek amortizētas šo vērtspapīru atlikušajā līguma termiņā.

Reversie darījumi

Reversie darījumi ir operācijas, kurās ECB pērk vai pārdod aktīvus saskaņā ar *repo* līgumu vai veic kredītooperācijas pret nodrošinājumu.

Repo darījumos vērtspapīri tiek pārdoti par naudu, vienlaikus slēdzot līgumu par to atpirkšanu no darījuma partnera par noteiktu cenu konkrētā nākotnes datumā. *Repo* darījumi uzskaitīti kā nodrošināti noguldījumi bilances saistību pusē. Vērtspapīri, kas pārdoti šāda līguma ietvaros, paliek ECB bilancē.

Reversajos *repo* darījumos vērtspapīri tiek pirkti par naudu, vienlaikus slēdzot līgumu par to atpārdošanu darījuma partnerim par noteiktu cenu konkrētā nākotnes datumā. Reversie *repo* darījumi uzrādīti kā nodrošināti aizdevumi bilances aktīvu pusē, bet netiek iekļauti ECB vērtspapīru turējumā.

Reversos darījumus (t.sk. vērtspapīru aizdevumu darījumus), kurus veic specializētas iestādes piedāvātas programmas ietvaros, uzrāda bilancē tikai tad, ja tiek sniegts naudas līdzekļu nodrošinājums, kas netiek ieguldīts.

¹⁷ Administratīvajiem uzkrājumiem noteikts minimālais sliekšnis 100 000 euro.

Ārpusbilances instrumenti

Valūtas instrumenti, t.i., biržā netirgotie valūtas maiņas nākotnes darījumi, ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumu nākotnes puse un citi valūtas instrumenti, kas ietver vienas valūtas apmaiņu pret citu kādā nākotnes datumā, ārvalstu valūtas maiņas guvumu un zaudējumu aprēķināšanai iekļauti tīrajā ārvalstu valūtas pozīcijā.

Katru procentu likmju instrumentu pārvērtē atsevišķi. Atklāto biržā tirgoto procentu likmju nākotnes darījumu līgumu, kā arī procentu likmju mijmaiņas darījumu, kuru klīringu veic centrālais darījuma partneris, starpības līdz tirgus vērtībai dienas pārmaiņas uzrādītas peļņas un zaudējumu aprēķinā. Biržā netirgotos nākotnes darījumus ar vērtspapīriem un procentu likmju mijmaiņas darījumus, kuru klīringu neveic centrālais darījuma partneris, novērtē ECB, pamatojoties uz vispārpieņemtām vērtēšanas metodēm un izmantojot novērojamās tirgus cenas un procentu likmes, kā arī diskonta faktoros no norēķina datumiem līdz novērtējuma datumam.

Notikumi pēc bilances datuma

Aktīvu un pasīvu vērtība koriģēta, atspoguļojot notikumus laikā no gada beigu bilances datuma līdz datumam, kad Valde akceptē ECB finanšu pārskatu iesniegšanu Padomei apstiprināšanai, ja šādi notikumi būtiski ietekmē aktīvu un pasīvu stāvokli bilances datumā.

Svarīgi notikumi pēc bilances datuma, kas neietekmē aktīvu un pasīvu stāvokli bilances datumā, atspoguļoti skaidrojumos.

ECBS iekšējie atlikumi/Eurosistēmas iekšējie atlikumi

ECBS iekšējie atlikumi veidojas galvenokārt saistībā ar ES veiktajiem pārrobežu maksājumiem, par kuriem norēķini tiek veikti euro, izmantojot centrālās bankas naudas līdzekļus. Šos darījumus lielākoties iniciē privātā sektora pārstāvji (t.i., kredītiestādes, sabiedrības un privātpersonas). Norēķini par šiem darījumiem tiek veikti TARGET2 (*Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system*), un to rezultātā veidojas divpusēji atlikumi ES valstu centrālo banku TARGET2 kontos. Katru dienu tiek aprēķinātas šo divpusējo atlikumu neto pozīcijas, ko attiecina uz ECB, un tādējādi katrai nacionālajai centrālajai bankai (NCB) paliek tikai viena divpusējā tīrā pozīcija attiecībā pret ECB. Arī ECB veiktie maksājumi, par kuriem norēķini notiek TARGET2, ietekmē divpusējo tīro pozīciju. ECB uzskaitē šīs pozīcijas atspoguļo katras NCB neto prasības vai saistības pret pārējo Eiropas Centrālo banku sistēmu (ECBS). Eurosistēmas iekšējie atlikumi, kas ir euro zonas NCB atlikumi attiecībā pret ECB saistībā ar TARGET2, kā arī citi euro denominētie Eurosistēmas iekšējie atlikumi (piemēram, starpperioda peļņas sadales NCB), uzrādīti ECB bilancē kā viena neto aktīvu vai saistību pozīcija un atspoguļoti postenī "Pārējās prasības Eurosistēmā (neto)" vai postenī "Pārējās saistības Eurosistēmā (neto)". ECBS iekšējie atlikumi, kas ir ārpus euro zonas esošo valstu NCB atlikumi

attiecībā pret ECB saistībā ar to dalību TARGET2¹⁸, atspoguļoti postenī "Saistības euro pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem".

Eurosistēmas iekšējie atlikumi, kas saistīti ar euro banknošu sadali Eurosistēmā, uzrādīti kā viens neto aktīvs postenī "Prasības saistībā ar euro banknošu sadali Eurosistēmā" (sk. "Banknotes apgrozībā" grāmatvedības politikas skaidrojumos).

Eurosistēmas iekšējie atlikumi, kas radušies, NCB, kuras pievienojas Eurosistēmai, nododot ārējo rezervju aktīvus ECB, denominēti euro un uzrādīti postenī "Saistības par nodotajām ārējām rezervēm".

Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļi, ieskaitot nemateriālos aktīvus, bet izņemot zemi un mākslas darbus, tiek novērtēti atbilstoši izmaksām, atņemot nolietojumu. Zeme un mākslas darbi tiek novērtēti atbilstoši izmaksām. ECB galvenā ēka tiek novērtēta atbilstoši izmaksām, atņemot nolietojumu un ņemot vērā vērtības samazināšanos. Lai uzrādītu ECB galvenās ēkas nolietojumu, izmaksas tiek attiecinātas uz atbilstošajām aktīvu sastāvdaļām, kuru nolietojums tiek aprēķināts saskaņā ar to novērtēto lietderīgās izmantošanas laiku. Nolietojumu aprēķina saskaņā ar lineāro metodi gaidāmajā pamatlīdzekļa lietderīgās izmantošanas laikā, sākot ar ceturksni, pēc kura pamatlīdzeklis kļuvis pieejams izmantošanai. Galvenajām aktīvu grupām piemēroti šādi lietderīgās izmantošanas laiki.

Ēkas	20 gadu, 25 gadi vai 50 gadu
Iekārtas telpās	10 vai 15 gadu
Tehniskais aprīkojums	4 gadi, 10 vai 15 gadu
Datori, ar tiem saistītā datoraparātūra un programmatūra, transportlīdzekļi	4 gadi
Mēbeles	10 gadu

Nolietojuma periods kapitalizētajiem remonta izdevumiem, kas saistīti ar ECB pašreizējām īrētajām telpām, korigēts, ņemot vērā visus notikumus, kas ietekmē attiecīgā pamatlīdzekļa gaidāmo lietderīgās izmantošanas laiku.

Kopš 2017. gada ECB, pamatojoties uz 36. starptautisko grāmatvedības standartu (SGS) "Aktīvu vērtības samazināšanās", veic gadskārtēju galvenās ēkas vērtības samazināšanās testu. Atklājot vērtības samazināšanās rādītāju, kas liecina, ka galvenās ēkas vērtība varētu būt samazinājusies, tiek aplēsta atgūstamā vērtība. Ja atgūstamā vērtība ir mazāka par tīro uzskaites vērtību, peļņas un zaudējumu aprēķinā tiek uzrādīti vērtības samazināšanās zaudējumi.

Pamatlīdzekļus, kuru cena mazāka par 10 000 euro, noraksta iegādes gadā.

¹⁸ 2017. gada 31. decembrī TARGET2 piedalījās šādas ārpus euro zonas esošo valstu NCB: *Българска народна банка* (Bulgārijas Nacionālā banka), *Danmarks Nationalbank*, *Hrvatska narodna banka*, *Narodowy Bank Polski* un *Banca Națională a României*.

Pamatlīdzekļus, kuri atbilst kapitalizācijas kritērijiem, bet vēl ir būvniecības vai sagatavošanas stadijā, uzrāda postenī "Pamatlīdzekļi būvniecības stadijā". Pēc šo aktīvu lietošanas uzsākšanas ar tiem saistītās izmaksas tiek pārvestas uz attiecīgajiem pamatlīdzekļu posteņiem.

ECB pēcnodarbinātības pabalsti, citi ilgtermiņa pabalsti un darba attiecību pārtraukšanas pabalsti

ECB nodrošina noteikto pabalstu plānus saviem darbiniekiem, Valdes locekļiem un ECB nodarbinātajiem Uzraudzības valdes locekļiem.

Darbinieku pensiju plānu finansē, izmantojot aktīvus, kas tiek turēti darbinieku ilgtermiņa pabalstu fondā. ECB un darbinieku veiktās obligātās iemaksas tiek atspoguļotas plāna noteikto pabalstu pīlārā. Darbinieki var brīvprātīgi veikt papildu iemaksas noteikto iemaksu pīlārā, ko var izmantot, lai nodrošinātu papildu pabalstu apjomu.¹⁹ Šos papildu pabalstus nosaka brīvprātīgo iemaksu apjoms un veikto iemaksu ieguldījumu ienākumi.

Pastāv ar fondiem nesaistītas vienošanās par ECB Valdes locekļu un ECB nodarbināto Uzraudzības valdes locekļu pēcnodarbinātības pabalstiem un citiem ilgtermiņa pabalstiem. Pastāv arī ar fondiem nesaistītas vienošanās par darbinieku pēcnodarbinātības pabalstiem, kas nav pensijas, un citiem ilgtermiņa pabalstiem un darba attiecību pārtraukšanas pabalstiem.

Neto noteikto pabalstu saistības

Saistības, kuras bilances postenī "Pārējās saistības" atzītas attiecībā uz noteikto pabalstu plāniem, t.sk. citiem ilgtermiņa pabalstiem un darba attiecību pārtraukšanas pabalstiem, veido noteikto pabalstu pienākuma pašreizējā vērtība bilances datumā, no kuras atņemta attiecīgā pienākuma finansēšanai izmantoto plāna aktīvu patiesā vērtība.

Noteikto pabalstu pienākumu katru gadu aprēķina neatkarīgi aktuāri, izmantojot plānotās vienības kredītmēro. Noteikto pabalstu pienākuma pašreizējo vērtību aprēķina, diskontējot aplēsto nākotnes naudas plūsmu, izmantojot procentu likmi, ko nosaka pēc euro denominētu augstas kvalitātes uzņēmumu obligāciju, kuru dzēšanas termiņš ir līdzīgs attiecīgā pienākuma termiņam, tirgus ienesīguma bilances datumā.

Aktuārie guvumi un zaudējumi var rasties uz pieredzi pamatoto korekciju rezultātā (kur faktiskie rezultāti atšķiras no iepriekšējiem aktuārajiem pieņēmumiem) un no aktuāro pieņēmumu pārmaiņām.

¹⁹ Līdzekļus, kas uzkrāti brīvprātīgo iemaksu veidā, darbinieki pensionēšanās brīdī var izmantot papildu pensijas iegādei. Šī pensija no attiecīgā brīža tiek iekļauta noteikto pabalstu saistībās.

Neto noteikto pabalstu izmaksas

Neto noteikto pabalstu izmaksas sadala komponentos, kas uzrādīti peļņas un zaudējumu aprēķinā, un pārrēķinātajos atlikumos saistībā ar pēcnodarbinātības pabalstiem, kas uzrādīti bilances postenī "Pārvērtēšanas konti".

Peļņas un zaudējumu aprēķinā iekļauj neto summu, kas ietver:

- a) kārtējās apkalpošanas izmaksas noteiktajiem pabalstiem, kas uzkrājas gada laikā;
- b) iepriekšējās apkalpošanas izmaksas noteiktajiem pabalstiem plāna grozījumu rezultātā;
- c) tīros procentus no neto noteikto pabalstu pienākuma pēc diskonta likmes;
- d) pārrēķinātos atlikumus saistībā ar citiem ilgtermiņa pabalstiem un darba attiecību pārtraukšanas pabalstiem, kam piemīt ilgtermiņa raksturs (pilnībā).

Postenī "Pārvērtēšanas konti" norādītajā tīrajā summā ietverti:

- a) aktuārie guvumi un zaudējumi no noteikto pabalstu pienākuma;
- b) faktiskā peļņa no plāna aktīviem, izņemot summas, kas ietvertas tīrajos procentos no neto noteikto pabalstu saistībām;
- c) jebkuras noteikta aktīvu maksimālā apjoma ietekmes pārmaiņas, izņemot summas, kas ietvertas neto noteikto pabalstu saistību tīrajos procentos.

Lai noteiktu atbilstošās saistības finanšu pārskatos, šos atlikumus katru gadu vērtē neatkarīgi aktuāri.

Banknotes apgrozībā

ECB un euro zonas NCB, kas kopā veido Eurosistēmu, emitē euro banknotes.²⁰ Apgrozībā esošo euro banknošu kopējā vērtība katra mēneša pēdējā darbadienā saskaņā ar banknošu pārdales atslēgu tiek sadalīta starp Eurosistēmas centrālajām bankām.²¹

ECB piešķirtā daļa ir 8% no apgrozībā esošo euro banknošu kopējās vērtības, un to atspoguļo bilances pasīvu postenī "Banknotes apgrozībā". ECB daļa kopējā euro banknošu emisijā nodrošināta ar prasībām pret NCB. Šīs prasības, par kurām tiek maksāti procenti²², uzrādītas apakšpostenī "Eurosistēmas iekšējās prasības: prasības saistībā ar euro banknošu sadali Eurosistēmā" (sk. "ECBS iekšējie

²⁰ ECB 2010. gada 13. decembra Lēmums ECB/2010/29 par euro banknošu emisiju (2011/67/ES; pārstrādāta versija; OV L 35, 09.02.2011., 26. lpp.; ar grozījumiem).

²¹ Banknošu pārdales atslēga ir procentuālās daļas, ko iegūst, ņemot vērā ECB daļu kopējā euro banknošu emisijā un piemērojot kapitāla parakstīšanas atslēgu NCB daļai šajā kopumā.

²² ECB 2016. gada 3. novembra Lēmums (ES) 2016/2248 par dalībvalstu, kuru valūta ir euro, nacionālo centrālo banku monetāro ienākumu sadali (ECB/2016/36; OV L 347, 20.12.2016., 26. lpp.).

atlikumi/Eurosistēmas iekšējie atlikumi" grāmatvedības politikas skaidrojumos). Procentu ienākumi no šīm prasībām ietverti peļņas un zaudējumu aprēķina postenī "Procentu ienākumi no euro banknošu sadales Eurosistēmā".

Starpperioda peļņas sadale

ECB ienākumu no euro banknotēm apgrozībā un no a) "Vērtspapīru tirgu programmas", b) trešās "Nodrošināto obligāciju iegādes programmas", c) "Ar aktīviem nodrošināto vērtspapīru programmas" un d) "Valsts sektora aktīvu iegādes programmas" ietvaros iegādātajiem monetārās politikas mērķiem turētajiem vērtspapīriem radušos ienākumu summu sadala nākamā gada janvārī starpperioda ienākumu sadales veidā, ja vien ECB Padome nav lēmusi citādi.²³ To sadala pilnībā, ja vien tā nav lielāka par ECB tīro peļņu attiecīgajā gadā un atkarībā no Padomes lēmumiem pārvest līdzekļus uzkrājumā valūtas kursa riskam, procentu likmju riskam, kredītriskam un zelta cenas riskam. Padome var arī nolemt samazināt janvārī sadalāmo ienākumu no euro banknotēm apgrozībā summu, neietverot izmaksas, kas radušās ECB saistībā ar euro banknošu emisiju un apstrādi.

Citi jautājumi

Saskaņā ar ECBS Statūtu 27. pantu un pamatojoties uz Padomes rekomendāciju, ES Padome uz pieciem gadiem – līdz 2017. finanšu gada beigām – apstiprinājusi *Ernst & Young GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft, Stuttgart* (Vācijas Federatīvā Republika) par ECB ārējiem revidentiem.

²³ ECB 2014. gada 15. decembra Lēmums (ES) 2015/298 par to, kā pagaidām sadala Eiropas Centrālās bankas ienākumus (pārstrādāta versija; ECB/2014/57; OV L 53, 25.02.2015., 24. lpp.; ar grozījumiem).

Bilances skaidrojumi

1. Zelts un zeltā izteiktie debitoru parādi

ECB 2017. gada 31. decembrī piederēja 16 229 522 Trojas unces²⁴ zelta. 2017. gadā netika veikti darījumi ar zeltu, tāpēc ECB turējumi salīdzinājumā ar to apjomu 2016. gada 31. decembrī nemainījās. Šo turējumu vērtības euro ekvivalents samazinājās sakarā ar zelta cenas kritumu euro izteiksmē (sk. "Zelts un aktīvi un saistības ārvalstu valūtā" grāmatvedības politikas skaidrojumos un 14. skaidrojumu "Pārvērtēšanas konti").

2. Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus euro zonas esošo valstu un euro zonas valstu rezidentiem

2.1. SVF debitoru parādi

Šis aktīvs atspoguļo SDR ECB turējumā 2017. gada 31. decembrī. Tas saistīts ar divvirzienu vienošanos ar Starptautisko Valūtas fondu (SVF) par SDR pirkšanu un pārdošanu, saskaņā ar kuru SVF ir pilnvarots ECB vārdā organizēt SDR pirkšanu vai pārdošanu par euro minimālā un maksimālā turējumu līmeņa robežās. Grāmatvedības vajadzībām SDR uzskata par ārvalstu valūtu (sk. "Zelts un aktīvi un saistības ārvalstu valūtā" grāmatvedības politikas skaidrojumos). ECB SDR turējumu vērtības euro ekvivalenta samazināšanos noteica SDR vērtības kritums attiecībā pret euro 2017. gadā.

2.2. Atlikumi bankās un ieguldījumi vērtspapīros, ārējie aizdevumi un citi ārējie aktīvi un prasības ārvalstu valūtā pret euro zonas valstu rezidentiem

Šos divus posteņus veido atlikumi bankās, aizdevumi ārvalstu valūtās un ieguldījumi ASV dolāros, Japānas jenās un Ķīnas renminbi denominētos vērtspapīros.

²⁴ Tas atbilst 504.8 tonnām.

Prasības pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	2017 (euro)	2016 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Pieprasījuma noguldījumu konti	6 793 888 796	6 844 526 120	(50 637 324)
Naudas tirgus noguldījumi	2 316 566 582	2 005 810 644	310 755 938
Reversie repo darījumi	0	503 747 273	(503 747 273)
Ieguldījumi vērtspapīros	34 650 188 561	41 066 843 366	(6 416 654 805)
Kopā	43 760 643 939	50 420 927 403	(6 660 283 464)

Prasības pret euro zonas valstu rezidentiem	2017 (euro)	2016 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Pieprasījuma noguldījumu konti	1 022 379	1 211 369	(188 990)
Naudas tirgus noguldījumi	2 422 295 400	1 964 182 715	458 112 685
Reversie repo darījumi	1 288 251 480	507 541 979	780 709 501
Kopā	3 711 569 259	2 472 936 063	1 238 633 196

Šo posteņu kopējās vērtības kritums 2017. gadā skaidrojams galvenokārt ar ASV dolāra un Japānas jenas kursa samazināšanos attiecībā pret euro.

2017. gada 31. decembrī ECB bija šādi neto ārvalstu valūtu turējumi²⁵.

	2017 Valūta (milj.)	2016 Valūta (milj.)
ASV dolāri	46 761	46 759
Japānas jenas	1 093 563	1 091 844
Ķīnas renminbi	3 755	0

2017. gada 1. pusgadā ECB īstenoja Padomes pieņemto lēmumu ieguldīt nelielu daļu no tās ārējo rezervju turējumiem Ķīnas renminbi (CNY). Šis ieguldījums tika veikts, mainot ECB ārējo rezervju struktūru. ECB pārdeva nelielu daļu ASV dolāru turējumu un ieguldīja visu šo summu Ķīnas renminbi.²⁶

3. Pārējās prasības euro pret euro zonas kredītiestādēm

2017. gada 31. decembrī šo posteni veidoja pieprasījuma noguldījumu konti euro zonas valsts rezidentu turējumā 143.3 milj. euro apjomā (2016. gadā – 98.6 milj. euro).

²⁵ Šajos turējumos ietilpst aktīvi attiecīgajā ārvalstu valūtā mīnus pasīvi attiecīgajā ārvalstu valūtā, uz kuriem attiecas ārvalstu valūtas pārvērtēšana. Tie ietverti posteņos "Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem", "Prasības ārvalstu valūtā pret euro zonas valstu rezidentiem", "Uzkrājumi un nākamo periodu izdevumi", "Ārpusbilances instrumentu pārvērtēšanas starpība" (pasīvu pusē) un "Uzkrājumi un nākamo periodu ienākumi", ņemot vērā biržā netirgotos valūtas maiņas nākotnes darījumus un ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumus, kas ietverti ārpusbilances posteņos. Tie guvumi no ārvalstu valūtā denominēto finanšu instrumentu cenas, kuri radušies pārvērtēšanas rezultātā, nav ietverti.

²⁶ Sk. ECB 2017. gada 13. jūnija paziņojumu presei.

4. Euro zonas rezidentu vērtspapīri euro

4.1. Monetārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri

2017. gada 31. decembrī šo posteni veidoja vērtspapīri, ko ECB iegādājusies triju "Nodrošināto obligāciju iegādes programmu" (NOIP), "Vērtspapīru tirgu programmas" (VTP), "Ar aktīviem nodrošināto vērtspapīru iegādes programmas" (ABSIP) un "Valsts sektora aktīvu iegādes programmas" (VSAIP) ietvaros.²⁷

Pirmās NOIP ietvaros iegāde tika pabeigta 2010. gada 30. jūnijā, savukārt otrā NOIP noslēdzās 2012. gada 31. oktobrī. Padome pieņēma lēmumu beigt turpmākas iegādes VTP ietvaros 2012. gada 6. septembrī.

2017. gadā Eurosistēma turpināja iegādāties vērtspapīrus aktīvu iegādes programmas (AIP) ietvaros. Tā ietver trešo NOIP, ABSIP, VSAIP un "Uzņēmumu sektora aktīvu iegādes programmu" (USAIP).²⁸ NCB un ECB AIP ietvaros veikto iegāžu kopējais mēneša apjoms līdz 2017. gada martam bija vidēji 80 mljrd. euro un no 2017. gada aprīļa līdz gada beigām – 60 mljrd. euro. Pamatojoties uz Padomes 2017. gada oktobrī pieņemto lēmumu²⁹, šīs iegādes paredzēts turpināt ar mēneša apjomu 30 mljrd. euro no 2018. gada janvāra līdz septembrim vai, ja nepieciešams, ilgāk, bet jebkurā gadījumā līdz brīdim, kad Padome būs pārliecinājusies, ka vērojama noturīga inflācijas līmeņa korekcija atbilstoši tās inflācijas mērķim. Neto iegādes tiks veiktas, vienlaikus atkārtoti ieguldot to AIP ietvaros iegādāto vērtspapīru pamatsummas maksājumus, kuriem pienācis dzēšanas termiņš.

Visu šo programmu ietvaros iegādātos vērtspapīrus novērtē saskaņā ar amortizētajām izmaksām, ņemot vērā vērtības samazināšanos (sk. grāmatvedības politikas skaidrojumu sadaļu "Vērtspapīri").

ECB turēto vērtspapīru amortizētās izmaksas, kā arī to tirgus vērtība³⁰ (netiek uzskaitīta bilancē un sniegta tikai salīdzinājumam) ir šāda.

²⁷ ECB neiegādājas vērtspapīrus "Uzņēmumu sektora aktīvu iegādes programmas" (USAIP) ietvaros.

²⁸ Sīkāka informācija par AIP atrodama [ECB interneta vietnē](#).

²⁹ Sk. ECB 2017. gada 26. oktobra paziņojumu presei.

³⁰ Tirgus vērtības rādītāji ir indikatīvi, un to pamatā ir tirgū kotētās cenas. Ja tirgū kotētās cenas nav pieejamas, tirgus cenas noteiktas, izmantojot iekšējos Eurosistēmas modeļus.

	2017 (euro)		2016 (euro)		Pārmaiņas (euro)	
	Amortizētās izmaksas	Tirgus vērtība	Amortizētās izmaksas	Tirgus vērtība	Amortizētās izmaksas	Tirgus vērtība
Pirmā "Nodrošināto obligāciju iegādes programma"	618 533 956	654 666 968	1 032 305 522	1 098 106 253	(413 771 566)	(443 439 285)
Otrā "Nodrošināto obligāciju iegādes programma"	385 880 413	421 794 246	690 875 649	743 629 978	(304 995 236)	(321 835 732)
Trešā "Nodrošināto obligāciju iegādes programma"	19 732 748 768	19 958 910 843	16 550 442 553	16 730 428 857	3 182 306 215	3 228 481 986
"Vērtspapīru tirgu programma"	6 644 212 912	7 554 660 470	7 470 766 415	8 429 995 853	(826 553 503)	(875 335 383)
"Ar aktīviem nodrošināto vērtspapīru iegādes programma"	25 014 963 778	25 044 597 490	22 800 124 065	22 786 088 513	2 214 839 713	2 258 508 977
"Valsts sektora aktīvu iegādes programma"	175 989 921 047	177 087 513 888	112 270 760 463	112 958 545 591	63 719 160 584	64 128 968 297
Kopā	228 386 260 874	230 722 143 905	160 815 274 667	162 746 795 045	67 570 986 207	67 975 348 860

Vērtspapīru dzēšana noteica pirmās un otrās NOIP un VTP ietvaros turēto portfeļu amortizēto izmaksu samazināšanos.

Padome regulāri novērtē ar visu šo programmu ietvaros turētajiem vērtspapīriem saistītos finanšu riskus.

Izmantojot gada beigu datus, tiek veikti gadskārtējie vērtības samazināšanās testi, kurus apstiprina Padome. Šajos testos vērtības samazināšanās rādītāji tiek novērtēti katrai programmai atsevišķi. Gadījumos, kad tika novēroti vērtības samazināšanās rādītāji, tika veikta papildu analīze, lai apstiprinātu, ka vērtības samazināšanās nav ietekmējusi pamatā esošo vērtspapīru naudas plūsmas. Pamatojoties uz šajā gadā veikto vērtības samazināšanās testu rezultātiem, 2017. gadā ECB nav atzinusi zaudējumus no tās monetārās politikas portfeļos turētajiem vērtspapīriem.

5. Eurosistēmas iekšējās prasības

5.1. Prasības saistībā ar euro banknošu sadali Eurosistēmā

Šo posteni veido ECB prasības pret euro zonas NCB saistībā ar euro banknošu sadali Eurosistēmā (sk. "Banknotes apgrozībā" grāmatvedības politikas skaidrojums). Atbildība par šīm prasībām tiek aprēķināta katru dienu saskaņā ar pēdējo pieejamo Eurosistēmas galveno refinansēšanas operāciju izsolēs izmantoto robežlikmi³¹ (sk. 22.2. skaidrojumu "Procentu ienākumi no euro banknošu sadales Eurosistēmā").

³¹ Kopš 2016. gada 16. marta Eurosistēmas galveno refinansēšanas operāciju izsolēs izmantotā procentu likme ir 0.00%.

6. Pārējie aktīvi

6.1. Materiālie un nemateriālie pamatlīdzekļi

Šie aktīvi 2017. gada 31. decembrī aptvēra šādus posteņus.

	2017 (euro)	2016 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Izmaksas			
Zeme un ēkas	1 006 108 554	1 011 662 911	(5 554 357)
Iekārtas telpās	221 866 010	221 888 762	(22 752)
Datoraparātūra un programmatūra	109 919 236	88 893 887	21 025 349
Aprīkojums, mēbeles un transportlīdzekļi	95 383 187	96 197 706	(814 519)
Pamatlīdzekļi būvniecības stadijā	3 364 162	3 024 459	339 703
Pārējie pamatlīdzekļi	10 082 651	9 713 742	368 909
Kopā izmaksas	1 446 723 800	1 431 381 467	15 342 333
Uzkrātais nolietojums			
Zeme un ēkas	(95 622 635)	(72 284 513)	(23 338 122)
Iekārtas telpās	(47 644 949)	(31 590 282)	(16 054 667)
Datoraparātūra un programmatūra	(74 188 322)	(57 935 440)	(16 252 882)
Aprīkojums, mēbeles un transportlīdzekļi	(31 856 677)	(29 107 438)	(2 749 239)
Pārējie pamatlīdzekļi	(1 393 040)	(1 138 207)	(254 833)
Kopā uzkrātais nolietojums	(250 705 623)	(192 055 880)	(58 649 743)
Tirā bilances vērtība	1 196 018 177	1 239 325 587	(43 307 410)

Neto pieaugums kategorijā "Datoraparātūra un programmatūra" atspoguļoja ieguldījumus serveros, datu glabāšanā, tīklošanas komponentos un programmatūrā, uzlabojot esošo tehnoloģisko infrastruktūru.

Gada beigās tika veikts ECB galvenās ēkas vērtības samazināšanās tests, un zaudējumi no vērtības samazināšanās netika uzrādīti.

6.2. Pārējie finanšu aktīvi

Šo posteni galvenokārt veido ECB pašu kapitāla ieguldījums, kas tiek turēts kā ECB kapitāla un rezervju un uzkrājuma valūtas kursa riskam, procentu likmju riskam, kredītriskam un zelta cenu riskam tiešs atbilstošais postenis. Tas ietver arī 3 211 Starptautisko norēķinu bankas (SNB) akciju atbilstoši to iegādes izmaksām (41.8 milj. euro).

Šo posteni veido šādi komponenti.

	2017 (euro)	2016 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Pieprasījuma noguldījumu konti euro	30 000	30 000	0
Euro denominētie vērtspapīri	18 416 779 029	19 113 074 101	(696 295 072)
Reversie <i>repo</i> darījumi euro	2 043 990 172	1 463 994 460	579 995 712
Pārējie finanšu aktīvi	41 833 941	41 830 662	3 279
Kopā	20 502 633 142	20 618 929 223	(116 296 081)

Šā posteņa neto samazinājums 2017. gadā galvenokārt skaidrojams ar ECB pašu kapitāla portfeli turēto euro denominēto vērtspapīru tirgus vērtības kritumu.

6.3. Ārpusbilances instrumentu pārvērtēšanas starpība

Šo posteni veido galvenokārt 2017. gada 31. decembrī nepabeigto mijmaiņas un biržā netirgoto valūtas maiņas nākotnes darījumu ārvalstu valūtā pārvērtēšanas pārmaiņas (sk. 19. skaidrojumu "Ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumi un biržā netirgotie valūtas maiņas nākotnes darījumi"). Pārvērtēšanas pārmaiņas 450.3 milj. euro apjomā (2016. gadā – 837.4 milj. euro) radījusi šādu darījumu konvertēšana to euro ekvivalentā atbilstoši valūtas kursam bilances datumā salīdzinājumā ar to vērtību euro, šos darījumus konvertējot atbilstoši attiecīgās valūtas vidējai cenai šajā datumā (sk. "Ārpusbilances instrumenti" un "Zelts un aktīvi un saistības ārvalstu valūtā" grāmatvedības politikas skaidrojumos).

Šajā postenī ietverti arī pārvērtēšanas guvumi no nepabeigtajiem procentu likmju mijmaiņas darījumiem (sk. 18. skaidrojumu "Procentu likmju mijmaiņas darījumi").

6.4. Uzkrājumi un nākamo periodu izdevumi

2017. gadā šajā postenī bija iekļauti uzkrātie kupona procenti no vērtspapīriem, t.sk. iegādes brīdī samaksāto procentu atlikums 2 476.3 milj. euro apjomā (2016. gadā – 1 924.5 milj. euro; sk. 2.2. skaidrojumu "Atlikumi bankās un ieguldījumi vērtspapīros, ārējie aizdevumi un citi ārējie aktīvi un prasības ārvalstu valūtā pret euro zonas valstu rezidentiem", 4. skaidrojumu "Euro zonas rezidentu vērtspapīri euro" un 6.2. skaidrojumu "Pārējie finanšu aktīvi").

Turklāt postenis ietver arī a) uzkrātos ienākumus saistībā ar kopējiem Eurosistēmas projektiem (sk. 27. skaidrojumu "Pārējie ienākumi"), b) dažādus avansa maksājumus un c) uzkrātos procentu ienākumus no pārējiem finanšu aktīviem.

6.5. Dažādi

Šajā postenī iekļautas uzkrātās summas saistībā ar ECB starpperioda peļņas sadali (sk. "Starpperioda peļņas sadale" grāmatvedības politikas skaidrojumos un 11.2. skaidrojumu "Pārējās saistības Eurosistēmā (neto)").

Tajā iekļauti arī atlikumi 491.6 milj. euro apjomā (2016. gadā – 804.3 milj. euro) saistībā ar 2017. gada 31. decembrī nepabeigtajiem mijmaiņas un biržā netirgotajiem valūtas maiņas nākotnes darījumiem ārvalstu valūtā, kas radušies sakarā ar šādu darījumu konvertēšanu to euro ekvivalentā atbilstoši attiecīgās valūtas vidējai cenai bilances datumā salīdzinājumā ar to vērtību euro, kādā šie darījumi sākotnēji uzrādīti (sk. "Ārpusbilances instrumenti" grāmatvedības politikas skaidrojumos).

7. Banknotes apgrozībā

Šis postenis ietver ECB daļu (8%) no kopējā apgrozībā esošo euro banknošu apjoma (sk. "Banknotes apgrozībā" grāmatvedības politikas skaidrojumos).

8. Pārējās saistības euro pret euro zonas kredītiestādēm

Eurosistēmas centrālajām bankām ir iespēja kā nodrošinājumu VSAIP vērtspapīru aizdevumiem pieņemt skaidro naudu bez nepieciešamības to atkārtoti ieguldīt. ECB darbībā šīs operācijas tiek veiktas ar specializētas iestādes starpniecību.

Šādu ar euro zonas kredītiestādēm veiktu VSAIP vērtspapīru aizdevuma darījumu atlikuma vērtība 2017. gada 31. decembrī bija 1.1 mljrd. euro (2016. gadā – 1.9 mljrd. euro). Naudas līdzekļi, kas tika saņemti kā nodrošinājums, tika pārvesti uz TARGET2 kontiem. Tā kā naudas līdzekļi gada beigās nebija ieguldīti, šie darījumi uzrādīti bilancē (Sk. "Reversie darījumi" grāmatvedības politikas skaidrojumos).³²

9. Saistības euro pret citiem euro zonas valstu rezidentiem

9.1. Pārējās saistības

Šo posteni veido ECB pieņemtie līdzekļu noguldījumi vai maksājumi 1 150.1 milj. euro apjomā (2016. gadā – 1 060.0 milj. euro), kurus veikuši EURO1 un RT1³³ dalībnieki vai kuri veikti to vārdā un kuri tiek izmantoti kā EURO1 garantijas fonds vai RT1 veikto maksājumu atbalstam.

³² Vērtspapīru aizdevumu darījumus, kuru rezultātā gada beigās neveidojas neieguldīts naudas līdzekļu nodrošinājums, uzrāda ārpusbilances kontos (sk. 16. skaidrojumu "Vērtspapīru aizdevumu programmas").

³³ EURO1 un RT1 ir maksājumu sistēmas, kuru darbību nodrošina *ABE CLEARING S.A.S à capital variable (EBA Clearing)*.

10. Saistības euro pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem

2017. gada 31. decembrī tā lielākā sastāvdaļa bija saistības 10.1 mljrd. euro apjomā (2016. gadā – 4.1 mljrd. euro), kas radušās saistībā ar pagaidu savstarpējo vienošanos par valūtas darījumiem ar Ņujorkas Federālo rezervju banku. Šīs vienošanās ietvaros Federālo rezervju sistēma mijmaiņas darījumu veidā nodrošina ECB ASV dolārus, lai piedāvātu Eurosistēmas darījuma partneriem īstermiņa finansējumu ASV dolāros. Vienlaikus ECB slēdz kompensējošus mijmaiņas darījumus ar euro zonas NCB, kas izmanto iegūtos līdzekļus, lai reverso darījumu veidā veiktu likviditāti ASV dolāros palielinošas operācijas ar Eurosistēmas darījuma partneriem. Šo kompensējošo mijmaiņas darījumu rezultātā veidojas Eurosistēmas iekšējie atlikumi starp ECB un NCB (sk. 11.2. skaidrojumu "Pārējās prasības Eurosistēmā (neto)"). Turklāt mijmaiņas darījumi, kas veikti ar Federālo rezervju sistēmu un euro zonas NCB, veido biržā netirgoto nākotnes darījumu prasības un saistības, kuras uzrāda ārpusbilances kontos (sk. 19. skaidrojumu "Valūtas mijmaiņas darījumi un biržā netirgotie valūtas maiņas nākotnes darījumi").

Šajā postenī iekļauti arī 6.1 mljrd. euro (2016. gadā – 9.5 mljrd. euro), ko veidoja ārpus euro zonas esošo centrālo banku atlikumi ECB, kas radušies saistībā ar darījumiem, kurus apstrādā TARGET2 sistēmā, vai ir šiem darījumiem atbilstošās summas. Šo atlikumu samazināšanos 2017. gadā noteica ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu maksājumi euro zonas valstu rezidentiem.

Šā posteņa atlikušo daļu veido summa, kas radusies saistībā ar nepabeigtajiem VSAIP vērtspapīru aizdevumu darījumiem ar ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem, kuros kā nodrošinājums saņemti naudas līdzekļi, kas pārvesti uz TARGET2 kontiem (3.4 mljrd. euro; 2016. gadā – 3.1 mljrd. euro; sk. 8. skaidrojumu "Pārējās saistības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm").

11. Eurosistēmas iekšējās saistības

11.1. Saistības par nodotajām ārējām rezervēm

Tās ir saistības pret euro zonas valstu NCB, kas radās, nododot ārējo rezervju aktīvus ECB, tām pievienojoties Eurosistēmai. 2017. gadā tās nemainījās.

	Kopš 2015. gada 1. janvāra (euro)
<i>Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique</i>	1 435 910 943
<i>Deutsche Bundesbank</i>	10 429 623 058
<i>Eesti Pank</i>	111 729 611
<i>Banc Ceannais na hÉireann/Central Bank of Ireland</i>	672 637 756
<i>Bank of Greece</i>	1 178 260 606
<i>Banco de España</i>	5 123 393 758
<i>Banque de France</i>	8 216 994 286
<i>Banca d'Italia</i>	7 134 236 999
<i>Central Bank of Cyprus</i>	87 679 928
<i>Latvijas Banka</i>	163 479 892
<i>Lietuvos bankas</i>	239 453 710
<i>Banque centrale du Luxembourg</i>	117 640 617
<i>Bank Ċentrali ta' Malta/Central Bank of Malta</i>	37 552 276
<i>De Nederlandsche Bank</i>	2 320 070 006
<i>Oesterreichische Nationalbank</i>	1 137 636 925
<i>Banco de Portugal</i>	1 010 318 483
<i>Banka Slovenije</i>	200 220 853
<i>Národná banka Slovenska</i>	447 671 807
<i>Suomen Pankki – Finlands Bank</i>	728 096 904
Kopā	40 792 608 418

Atlīdzība par šīm saistībām tiek aprēķināta katru dienu saskaņā ar pēdējo pieejamo Eurosistēmas galveno refinansēšanas operāciju izsolēs izmantoto robežlikmi, kas koriģēta, lai atspoguļotu to, ka no zelta sastāvdaļas peļņa netiek gūta (sk. 22.3. skaidrojumu "Atlīdzība par NCB prasībām par nodotajām ārējām rezervēm").

11.2. Pārējās saistības Eurosistēmā (neto)

2017. gadā šo posteni veidoja galvenokārt euro zonas NCB TARGET2 atlikumi attiecībā pret ECB (sk. "ECBS iekšējie atlikumi/Eurosistēmas iekšējie atlikumi" grāmatvedības politikas skaidrojumos). Šīs pozīcijas pieaugums galvenokārt saistīts ar AIP ietvaros veiktajām vērtspapīru neto iegādēm (sk. 4. skaidrojumu "Euro zonas rezidentu vērtspapīri euro"), par ko norēķini veikti TARGET2 kontos. Kompensējošo mijmaiņas darījumu, kas veikti ar NCB saistībā ar likviditāti ASV dolāros palielinošajām operācijām, atlikumu pieaugums daļēji kompensēja šo neto iegāžu ietekmi.

Atlīdzība par TARGET2 pozīcijām, izņemot atlikumus, kas veidojušies no kompensējošajiem mijmaiņas darījumiem, kuri veikti saistībā ar likviditāti ASV dolāros palielinošajām operācijām, tiek aprēķināta katru dienu saskaņā ar pēdējo pieejamo Eurosistēmas galveno refinansēšanas operāciju izsolēs izmantoto robežlikmi.

Šajā postenī iekļauta arī summa, kas pienākas euro zonas NCB saistībā ar ECB starpperioda peļņas sadali (sk. "Starpperioda peļņas sadale" grāmatvedības politikas skaidrojumos).

	2017 (euro)	2016 (euro)
Saistības pret euro zonas NCB saistībā ar TARGET2	1 263 961 444 256	1 058 484 156 256
Prasības pret euro zonas NCB saistībā ar TARGET2	(1 047 197 405 166)	(908 249 140 203)
Saistības pret euro zonas NCB saistībā ar ECB starpperioda peļņas sadali	987 730 460	966 234 559
Pārējās saistības Eurosistēmā (neto)	217 751 769 550	151 201 250 612

12. Pārējās saistības

12.1. Ārpusbilances instrumentu pārvērtēšanas starpība

Šo posteni veido galvenokārt 2017. gada 31. decembrī nepabeigto mijmaiņas un biržā netirgoto valūtas maiņas nākotnes darījumu ārvalstu valūtā pārvērtēšanas pārmaiņas (sk. 19. skaidrojumu "Valūtas mijmaiņas darījumi un biržā netirgotie valūtas maiņas nākotnes darījumi"). Šīs pārvērtēšanas pārmaiņas radījusi šādu darījumu konvertēšana to euro ekvivalentā atbilstoši valūtas kursam bilances datumā salīdzinājumā ar to vērtību euro, šos darījumus konvertējot atbilstoši attiecīgās valūtas vidējai cenai šajā datumā (sk. "Ārpusbilances instrumenti" un "Zelts un ārvalstu valūtu aktīvi un saistības" grāmatvedības politikas skaidrojumos).

Šajā postenī ietverti arī pārvērtēšanas zaudējumi no nepabeigtajiem procentu likmju mijmaiņas darījumiem (sk. 18. skaidrojumu "Procentu likmju mijmaiņas darījumi").

12.2. Uzkrājumi un nākamo periodu ienākumi

2017. gada 31. decembrī šis postenis ietvēra administratīvos uzkrājumus, nākamo periodu ienākumus galvenokārt saistībā ar Vienoto uzraudzības mehānismu (VUM) (sk. 25. skaidrojumu "Tīrie komisijas maksas ienākumi/izdevumi") un uzkrājumus saistībā ar finanšu instrumentiem.

	2017 (euro)	2016 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Administratīvie uzkrājumi	41 447 444	20 723 173	20 724 271
Finanšu instrumenti	6 767 861	3 621 142	3 146 719
Nākamo periodu ienākumi	28 068 263	41 089 798	(13 021 535)
ECB nodotās ārējās rezerves	0	3 611 845	(3 611 845)
Kopā	76 283 568	69 045 958	7 237 610

12.3. Dažādi

2017. gadā (tāpat kā iepriekšējā gadā) šajā postenī bija ietverti atlikumi saistībā ar 2017. gada 31. decembrī nepabeigtajiem mijmaiņas un biržā netirgotajiem valūtas maiņas nākotnes darījumiem ārvalstu valūtā 498.3 milj. euro (2016. gadā – 714.9 milj. euro) apjomā (sk. 19. skaidrojumu "Valūtas mijmaiņas darījumi un biržā netirgotie valūtas maiņas nākotnes darījumi"). Šie atlikumi radušies sakarā ar šādu darījumu konvertēšanu to euro ekvivalentā atbilstoši attiecīgās valūtas vidējai cenai bilances datumā salīdzinājumā ar to vērtību euro, kādā šie darījumi sākotnēji uzrādīti (sk. "Ārpusbilances instrumenti" grāmatvedības politikas skaidrojumos).

Papildus šis postenis ietver ECB neto noteikto pabalstu saistības, kas attiecas uz tās darbinieku un Valdes, kā arī ECB nodarbināto Uzraudzības valdes locekļu pēcnodarbinātības pabalstiem un citiem ilgtermiņa pabalstiem. Tajā uzrādīti arī darba attiecību pārtraukšanas pabalsti ECB darbiniekiem.

*ECB pēcnodarbinātības pabalsti, citi ilgtermiņa pabalsti un darba attiecību pārtraukšanas pabalsti*³⁴

Bilance

Bilancē atzītās summas saistībā ar pēcnodarbinātības pabalstiem, citiem ilgtermiņa un darbinieku darba attiecību pārtraukšanas pabalstiem ir šādas.

	2017 Darbinieki (milj. euro)	2017 Valdes (milj. euro)	2017 Kopā (milj. euro)	2016 Darbinieki (milj. euro)	2016 Valdes (milj. euro)	2016 Kopā (milj. euro)
Pienākuma pašreizējā vērtība	1 510.0	28.9	1 538.9	1 361.3	27.7	1 388.9
Plāna aktīvu patiesā vērtība	(1 017.1)	–	(1 017.1)	(878.0)	–	(878.0)
Bilancē atzītās neto noteikto pabalstu saistības	492.9	28.9	521.8	483.3	27.7	510.9

2017. gadā pienākuma pret darbiniekiem pašreizējā vērtība (1 510.0 milj. euro; 2016. gadā – 1 361.3 milj. euro) ietvēra nefondētos pabalstus 224.6 milj. euro apjomā (2016. gadā – 187.0 milj. euro) saistībā ar pēcnodarbinātības pabalstiem,

³⁴ Skaitļu noapaļošanas rezultātā komponentu summa visās šīs sadaļas tabulās var atšķirties no kopsummas. Ailēs ar nosaukumu "Valdes" norādītas summas attiecībā uz Valdi un Uzraudzības valdi.

kas nav pensijas, un citiem ilgtermiņa pabalstiem un darbinieku darba attiecību pārtraukšanas pabalstiem. Pienākuma pret Valdes locekļiem un Uzraudzības valdes locekļiem pašreizējā vērtība (28.9 milj. euro; 2016. gadā – 27.7 milj. euro) ietver tikai ar fondiem nesaistītas vienošanās par pēcnodarbinātības pabalstiem un citiem ilgtermiņa pabalstiem.

Peļņas un zaudējumu aprēķins

Summas, kas 2017. gadā atzītas peļņas un zaudējumu aprēķinā, bija šādas.

	2017 Darbinieki (milj. euro)	2017 Valdes (milj. euro)	2017 Kopā (milj. euro)	2016 Darbinieki (milj. euro)	2016 Valdes (milj. euro)	2016 Kopā (milj. euro)
Kārtējās apkalpošanas izmaksas	153.2	1.9	155.1	104.4	1.6	106.0
Iepriekšējās apkalpošanas izmaksas	4.1	–	4.1	–	–	–
Tīrie procenti no neto noteikto pabalstu saistībām	10.1	0.6	10.7	9.7	0.6	10.3
<i>t.sk.:</i>						
<i>Pienākuma procentu izmaksas</i>	28.3	0.6	28.9	29.1	0.6	29.8
<i>Procentu ienākumi no plāna aktīviem</i>	(18.2)	–	(18.2)	(19.5)	–	(19.5)
Citu ilgtermiņa pabalstu pārrēķināšanas (guvumi)/zaudējumi	(0.9)	0.2	(0.7)	0.6	0.1	0.7
Kopā saistībā ar aktuāra novērtējumu	166.5	2.7	169.2	114.6	2.4	117.0
KMA uzkrājuma atbrīvošana	(9.0)	–	(9.0)	–	–	–
Kopā uzrādīts kategorijā "Personāla izmaksas" pēc uzkrājuma atbrīvošanas	157.5	2.7	160.2	114.6	2.4	117.0

Kārtējās apkalpošanas izmaksas 2017. gadā pieauga līdz 155.1 milj. euro (2016. gadā – 106.0 milj. euro) galvenokārt sakarā ar pagaidu karjeras maiņas atbalsta (KMA) shēmas, kas vērsta uz darbiniekiem ar ilgu darba stāžu, lai veicinātu to brīvprātīgu izvēli par labu karjerai ārpus ECB saskaņā ar konkrētiem nosacījumiem, ieviešanu 2017. gadā. Ietekmi uz personāla izmaksām daļēji kompensēja 2016. gadā šim mērķim izveidotā speciālā uzkrājuma 9.0 milj. euro apjomā atbrīvošana.

Iepriekšējās apkalpošanas izmaksas 2017. gadā veidojās sakarā ar ilgtermiņa aprūpes plāna – noteikto pabalstu plāna, kas izveidots, lai segtu nemedicīnisko aprūpi, – ieviešanu. Iepriekšējās apkalpošanas izmaksas saistītas ar pašreizējiem pensionāriem, kam ir tiesības nekavējoties saņemt pabalstus jaunā plāna ietvaros.

Noteikto pabalstu pienākumu, plāna aktīvu un pārrēķināšanas rezultātu pārmaiņas

Noteikto pabalstu pienākuma pašreizējās vērtības pārmaiņas bija šādas.

	2017 Darbinieki (milj. euro)	2017 Valdes (milj. euro)	2017 Kopā (milj. euro)	2016 Darbinieki (milj. euro)	2016 Valdes (milj. euro)	2016 Kopā (milj. euro)
Noteikto pabalstu sākuma pienākums	1 361.3	27.7	1 388.9	1 116.7	24.1	1 140.8
Kārtējās apkalpošanas izmaksas	153.2	1.9	155.1	104.4	1.6	106.0
Iepriekšējās apkalpošanas izmaksas	4.1	–	4.1	–	–	–
Pienākuma procentu izmaksas	28.3	0.6	28.9	29.1	0.6	29.8
Plāna dalībnieku iemaksas ³⁵	23.1	0.2	23.3	19.5	0.2	19.8
Samaksātie pabalsti	(11.9)	(0.9)	(12.7)	(8.6)	(0.8)	(9.5)
Pārrēķināšanas (guvumi)/zaudējumi	(48.1)	(0.6)	(48.7)	100.2	1.9	102.1
Noteikto pabalstu beigu pienākums	1 510.0	28.9	1 538.9	1 361.3	27.7	1 388.9

Kopējie pārrēķināšanas guvumi no noteikto pabalstu pienākuma pret darbiniekiem 48.7 milj. euro apjomā 2017. gadā radās sakarā ar diskonta likmes kāpumu no 2% 2016. gadā līdz 2.1% 2017. gadā, kā arī pieņēmumu par mazāku pensiju palielinājumu nākotnē (par 1.3% 2017. gadā salīdzinājumā ar 1.4% 2016. gadā).

Plāna aktīvu patiesās vērtības pārmaiņas ar darbiniekiem saistīto noteikto pabalstu pīlārā 2017. gadā bija šādas.

	2017 (milj. euro)	2016 (milj. euro)
Plāna aktīvu sākuma patiesā vērtība	878.0	755.3
Procentu ienākumi no plāna aktīviem	18.2	19.5
Pārrēķināšanas guvumi	54.6	44.7
Darba devēja iemaksas	51.8	45.0
Plāna dalībnieku iemaksas	23.1	19.5
Samaksātie pabalsti	(8.6)	(6.0)
Plāna aktīvu beigu patiesā vērtība	1 017.1	878.0

Plāna aktīvu pārrēķināšanas guvumi gan 2017., gan 2016. gadā atspoguļoja to, ka fondu daļu faktiskā atdeve bija lielāka nekā aplēstie plāna aktīvu procentu ienākumi.

Pārrēķināšanas rezultātu pārmaiņas 2017. gadā bija šādas (sk. 14. skaidrojumu "Pārvērtēšanas konti").

³⁵ Darbinieku veiktās obligātās iemaksas ir 7.4% no pamatalgas, savukārt ECB veiktās obligātās iemaksas – 20.7% no pamatalgas.

	2017 (milj. euro)	2016 (milj. euro)
Sākuma pārrēķināšanas zaudējumi	(205.1)	(148.4)
Plāna aktīvu guvumi	54.6	44.7
Pienākuma guvumi/(zaudējumi)	48.7	(102.1)
Peļņas un zaudējumu aprēķinā atzītie zaudējumi	(0.7)	0.7
Noslēguma pārrēķināšanas zaudējumi, kas iekļauti "Pārvērtēšanas kontos"	(102.5)	(205.1)

Galvenie pieņēmumi

Gatavojot šajā skaidrojumā minētos novērtējumus, aktuāri izmantojuši pieņēmumus, kurus uzskaites un informācijas atklāšanas nolūkiem akceptējusi Valde. Lai aprēķinātu pēcnodarbinātības pabalstu un citu ilgtermiņa pabalstu saistības, izmantoti šādi galvenie pieņēmumi.

	2017 (%)	2016 (%)
Diskonta likme	2.10	2.00
Paredzamā plāna aktīvu atdeve ³⁶	3.10	3.00
Vispārējais algu pieaugums nākotnē ³⁷	2.00	2.00
Pensiju palielinājums nākotnē ³⁸	1.30	1.40

Turklāt darbinieku veiktās brīvprātīgās iemaksas noteikto iemaksu pīlārā 2017. gadā bija 149.9 milj. euro (2016. gadā – 133.2 milj. euro). Šīs iemaksas ieguldītas plāna aktīvos un rada atbilstošu pienākumu ar tādu pašu vērtību.

13. Uzkrājumi

Šo posteni galvenokārt veido uzkrājums valūtas kursa riskam, procentu likmju riskam, kredītriskam un zelta cenas riskam.

Uzkrājums valūtas kursa riskam, procentu likmju riskam, kredītriskam un zelta cenas riskam tiks izmantots tādā apjomā, kādu Padome uzskatīs par nepieciešamu, lai segtu nākotnes realizētos un nerealizētos zaudējumus. Šā uzkrājuma apjomu un turpmāko nepieciešamību pārskata katru gadu, pamatojoties uz ECB novērtējumu par tās pakļautību šiem riskiem un ņemot vērā dažādus faktoros. Kopā ar jebkuru vispārējo rezervju fondā turēto summu tas nedrīkst pārsniegt euro zonas valstu NCB apmaksātā ECB kapitāla vērtību.

³⁶ Šie pieņēmumi izmantoti, aprēķinot ECB noteikto pabalstu pienākumu daļu, kuru finansē no aktīviem ar pamatā esošā kapitāla garantiju.

³⁷ Papildus tiek ņemts vērā iespējamais atsevišķu darbinieku algu pieaugums līdz 1.8% gadā atkarībā no plāna dalībnieku vecuma.

³⁸ Saskaņā ar ECB pensiju plāna noteikumiem pensijas palielina katru gadu. Ja ECB darbinieku vispārējās algu korekcijas ir mazākas par cenu inflācijas līmeni, pensijas tiek palielinātas atbilstoši vispārējām algu korekcijām. Ja vispārējās algu korekcijas pārsniedz cenu inflācijas līmeni, pensiju palielinājumu nosaka, pamatojoties uz šīm korekcijām, ja vien ECB pensiju plānu finanšu stāvoklis ļauj veikt šādu palielinājumu.

2017. gada 31. decembrī uzkrājums valūtas kursa riskam, procentu likmju riskam, kredītriskam un zelta cenas riskam bija tāds pats kā 2016. gadā – 7 619 884 851 euro. Šī summa atbilst euro zonas NCB apmaksātā ECB kapitāla vērtībai šajā datumā.

14. Pārvērtēšanas konti

Šo posteni galvenokārt veido pārvērtēšanas atlikumi, kas rodas saistībā ar aktīvu, saistību un ārpusbilances instrumentu nerealizētajiem guvumiem (sk. "Ienākumu atzīšana", "Zelts un aktīvi un saistības ārvalstu valūtā", "Vērtspapīri" un "Ārpusbilances instrumenti" grāmatvedības politikas skaidrojumos). Tas ietver arī ar pēcnodarbinātības pabalstiem saistīto ECB neto noteikto pabalstu saistību pārrēķinātos atlikumus (sk. "ECB pēcnodarbinātības pabalsti, citi ilgtermiņa pabalsti un darba attiecību pārtraukšanas pabalsti" grāmatvedības politikas skaidrojumos un 12.3. skaidrojumu "Dažādi").

	2017 (euro)	2016 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Zelts	13 664 030 012	13 926 380 231	(262 350 219)
Ārvalstu valūtas	7 851 010 723	14 149 471 665	(6 298 460 942)
Vērtspapīri un citi instrumenti	532 971 621	755 494 021	(222 522 400)
Neto noteikto pabalstu saistības attiecībā uz pēcnodarbinātības pabalstiem	(102 540 109)	(205 078 109)	102 538 000
Kopā	21 945 472 247	28 626 267 808	(6 680 795 561)

Pārvērtēšanas kontu apjoma sarukumu galvenokārt noteica euro kursa kāpums attiecībā pret ASV dolāru un Japānas jenu 2017. gadā.

Gada beigu pārvērtēšanā izmantotie valūtu kursi bija šādi.

Valūtu kursi	2017	2016
ASV dolāri par euro	1.1993	1.0541
Japānas jenas par euro	135.01	123.40
Ķīnas renminbi par euro	7.8044	7.3202
Euro par SDR	1.1876	1.2746
Euro par zelta Trojas unci	1 081.881	1 098.046

15. Kapitāls un rezerves

15.1. Kapitāls

ECB parakstītā kapitāla apjoms ir 10 825 007 069 euro. Euro zonas un ārpus euro zonas esošo valstu NCB apmaksātais kapitāls ir 7 740 076 935 euro.

Euro zonas valstu NCB pilnībā apmaksājušas savu parakstītā kapitāla daļu, kuras apjoms kopš 2015. gada 1. janvāra bija 7 619 884 851 euro, kā parādīts tabulā.³⁹

	Kapitāla atslēga kopš 2015. gada 1. janvāra ⁴⁰ (%)	Apmaksātais kapitāls kopš 2015. gada 1. janvāra (euro)
<i>Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique</i>	2.4778	268 222 025
<i>Deutsche Bundesbank</i>	17.9973	1 948 208 997
<i>Eesti Pank</i>	0.1928	20 870 614
<i>Banc Ceannais na hÉireann/Central Bank of Ireland</i>	1.1607	125 645 857
<i>Bank of Greece</i>	2.0332	220 094 044
<i>Banco de España</i>	8.8409	957 028 050
<i>Banque de France</i>	14.1792	1 534 899 402
<i>Banca d'Italia</i>	12.3108	1 332 644 970
<i>Central Bank of Cyprus</i>	0.1513	16 378 236
<i>Latvijas Banka</i>	0.2821	30 537 345
<i>Lietuvos bankas</i>	0.4132	44 728 929
<i>Banque centrale du Luxembourg</i>	0.2030	21 974 764
<i>Bank Ċentrali ta' Malta/Central Bank of Malta</i>	0.0648	7 014 605
<i>De Nederlandsche Bank</i>	4.0035	433 379 158
<i>Oesterreichische Nationalbank</i>	1.9631	212 505 714
<i>Banco de Portugal</i>	1.7434	188 723 173
<i>Banka Slovenije</i>	0.3455	37 400 399
<i>Národná banka Slovenska</i>	0.7725	83 623 180
<i>Suomen Pankki – Finlands Bank</i>	1.2564	136 005 389
Kopā	70.3915	7 619 884 851

Ārpus euro zonas esošo valstu NCB jāapmaksā 3.75% no to parakstītā kapitāla, piedaloties ECB darbības izmaksu segšanā. Kopš 2015. gada 1. janvāra iemaksas kopējais apjoms bijis 120 192 083 euro. Ārpus euro zonas esošās NCB nav tiesīgas saņemt daļu no ECB sadalāmās peļņas, un tās arī neuzņemas saistības segt nekādus ECB zaudējumus.

Ārpus euro zonas esošo valstu NCB samaksājušas šādas summas.

³⁹ Atsevišķās summas noapaļotas līdz tuvākajam euro. Tāpēc skaitļu noapaļošanas rezultātā komponentu summa tabulā var atšķirties no kopsummas.

⁴⁰ Atsevišķo valstu NCB procentuālo daļu ECB kapitāla parakstīšanas atslēgā pēdējo reizi koriģēja 2014. gada 1. janvārī. Taču, ņemot vērā to, ka 2015. gada 1. janvārī Lietuva kļuva par euro zonas dalībvalsti, euro zonas valstu NCB kopējā kapitāla atslēgas daļa ECB kopējā kapitālā palielinājās, savukārt ārpus euro zonas esošo valstu NCB kopējā kapitāla atslēgas daļa samazinājās. Kopš tā laika pārmaiņas nav notikušas.

	Kapitāla atslēga kopš 2015. gada 1. janvāra (%)	Apmaksātais kapitāls kopš 2015. gada 1. janvāra (euro)
<i>Българска народна банка (Bulgārijas Nacionālā banka)</i>	0.8590	3 487 005
<i>Česká národní banka</i>	1.6075	6 525 450
<i>Danmarks Nationalbank</i>	1.4873	6 037 512
<i>Hrvatska narodna banka</i>	0.6023	2 444 963
<i>Magyar Nemzeti Bank</i>	1.3798	5 601 129
<i>Narodowy Bank Polski</i>	5.1230	20 796 192
<i>Banca Națională a României</i>	2.6024	10 564 124
<i>Sveriges Riksbank</i>	2.2729	9 226 559
<i>Bank of England</i>	13.6743	55 509 148
Kopā	29.6085	120 192 083

Ārpusbilances instrumenti

16. Vērtspapīru aizdevumu programmas

ECB pašu kapitāla pārvaldības ietvaros ECB noslēgusi vērtspapīru aizdevumu līgumu. Saskaņā ar to specializēta iestāde ECB vārdā veic vērtspapīru aizdevuma darījumus.

Turklāt saskaņā ar Padomes lēmumiem ECB nodrošinājusi, ka pirmās, otrās un trešās NOIP ietvaros iegādāto vērtspapīru turējumi, kā arī VSAIP ietvaros iegādāto vērtspapīru turējumi un tādu VTP ietvaros iegādāto vērtspapīru turējumi, kurus atļauts iegādāties arī VSAIP ietvaros, ir pieejami aizdevumiem.⁴¹

Ja vien šīs vērtspapīru aizdevumu operācijas nav veiktas pret naudas līdzekļu nodrošinājumu, kas gada beigās nav ieguldīts, tās uzrāda ārpusbilances kontos.⁴² Šādu vērtspapīru aizdevumu operāciju atlikums 2017. gada 31. decembrī bija 13.4 mljrd. euro (2016. gadā – 10.9 mljrd. euro). No šā apjoma 7.2 mljrd. euro (2016. gadā – 3.9 mljrd. euro) bija saistīti ar monetārās politikas mērķiem turētu vērtspapīru aizdevumiem.

17. Biržā tirgotie procentu likmju nākotnes līgumi

Noslēgto ārvalstu valūtu darījumu atlikumi, kas uzrādīti atbilstoši gada beigu tirgus kursiem, 2017. gada 31. decembrī bija šādi.

Biržā tirgotie ārvalstu valūtas procentu likmju nākotnes līgumi	2017 Līguma vērtība (euro)	2016 Līguma vērtība (euro)	Pārmaiņas (euro)
Pirkšanas līgumi	6 518 052 197	558 770 515	5 959 281 682
Pārdošanas līgumi	6 584 789 977	2 258 798 975	4 325 991 002

Šie darījumi noslēgti ECB ārējo rezervju pārvaldības ietvaros.

18. Procentu likmju mijmaiņas darījumi

2017. gada 31. decembrī procentu likmju mijmaiņas darījumu atlikuma nosacītā vērtība bija 415.9 milj. euro (2016. gadā – 378.3 milj. euro; atlikumi uzrādīti atbilstoši gada beigu tirgus procentu likmēm). Šie darījumi noslēgti ECB ārējo rezervju pārvaldības ietvaros.

⁴¹ ECB neiegādājas vērtspapīrus USAIP ietvaros, tāpēc tai nav attiecīgu turējumu, kas pieejami aizdevumiem.

⁴² Ja gada beigās ir neieguldīts naudas līdzekļu nodrošinājums, attiecīgās aizdevumu operācijas uzrāda bilances kontos (sk. 8. skaidrojumu "Pārējās saistības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm" un 10. skaidrojumu "Saistības euro pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem").

19. Valūtas mijmaiņas darījumi un biržā netirgotie valūtas maiņas nākotnes darījumi

Ārējo rezervju pārvaldība

Ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumi un biržā netirgotie valūtas maiņas nākotnes darījumi 2017. gadā noslēgti ECB ārējo rezervju pārvaldības ietvaros. Sakarā ar šo darījumu atlikumu 2017. gada 31. decembrī atbilstoši gada beigu tirgus kursiem uzrādītas šādas prasības un saistības.

Ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumi un biržā netirgotie valūtas maiņas nākotnes darījumi	2017 (euro)	2016 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Prasības	2 731 848 697	3 123 544 615	(391 695 918)
Saistības	2 719 012 506	2 855 828 167	(136 815 661)

Likviditāti palielinošās operācijas

Sakarā ar likviditātes ASV dolāros nodrošināšanu Eurosistēmas darījuma partneriem radušies prasību un saistību ASV dolāros atlikumi, kuru norēķinu diena ir 2017. gadā (sk. 10. skaidrojumu "Saistības euro pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem").

20. Aizņēmumu un aizdevumu operāciju administrēšana

2017. gadā ECB joprojām bija atbildīga par vidēja termiņa finansiālās palīdzības iespējas, Eiropas Finanšu stabilizācijas mehānisma, Eiropas Finanšu stabilitātes fonda un Eiropas Stabilitātes mehānisma (ESM) ietvaros veikto ES aizņēmumu un aizdevumu operāciju administrēšanu, kā arī par Grieķijas aizdevumu iespējas līgumu. 2017. gadā ECB apstrādāja maksājumus saistībā ar šīm operācijām, kā arī dalībvalstu maksājumus saistībā ar ESM autorizētā kapitāla parakstīšanu.

21. Iespējamās saistības sakarā ar nepabeigtiem tiesas procesiem

Vairāki Kipras kredītiestāžu noguldītāji, akcionāri un obligāciju turētāji uzsākuši četrus tiesas procesus pret ECB un citām ES iestādēm. Prasības iesniedzēji apgalvo, ka cietuši finansiālus zaudējumus tiesību aktu dēļ, kuri, viņuprāt, izraisījuši šo kredītiestāžu pārstrukturēšanu saistībā ar finansiālās palīdzības programmu Kiprai. ES Vispārējā tiesa 2014. gadā noraidīja 12 līdzīgu lietu kā pilnībā nepieņemamas. Pret astoņiem no šiem lēmumiem tika iesniegta apelācija, un 2016. gadā Eiropas Savienības Tiesa vai nu atzina lietas par nepieņemamām, vai lēma par labu ECB. ECB dalība šajā procesā, kura rezultātā tika noslēgta finansiālās palīdzības programma, bija saistīta tikai ar tehniskas konsultācijas sniegšanu

saskaņā ar ESM Līgumu un sadarbībā ar Eiropas Komisiju, kā arī ar nesaistoša atzinuma sniegšanu par Kipras sagatavoto noregulējuma likumprojektu. Tāpēc tiek uzskatīts, ka ECB šo tiesas procesu dēļ necietīs zaudējumus.

Peļņas un zaudējumu aprēķina skaidrojumi

22. Tīrie procentu ienākumi

22.1. Ārējo rezervju aktīvu procentu ienākumi

Šo posteni veido šādi procentu ienākumi (neietverot procentu izdevumus), kas saistīti ar ECB tīrajiem ārējo rezervju aktīviem.

	2017 (euro)	2016 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Procentu ienākumi no pieprasījuma noguldījumu kontiem	5 111 897	1 499 288	3 612 609
Procentu ienākumi no naudas tirgus noguldījumiem	54 839 007	18 095 835	36 743 172
Procentu izdevumi par <i>repo</i> darījumiem	(1 101 476)	(34 017)	(1 067 459)
Procentu ienākumi no reversajiem <i>repo</i> darījumiem	37 067 062	12 745 338	24 321 724
Procentu ienākumi no vērtspapīriem	389 779 270	304 958 993	84 820 277
Procentu ienākumi/(izdevumi) par procentu likmju mijmaiņas darījumiem	(109 873)	19 080	(128 953)
Procentu ienākumi no biržā netirgotajiem valūtas maiņas nākotnes darījumiem un valūtas mijmaiņas darījumiem	48 575 683	33 157 253	15 418 430
Ārējo rezervju aktīvu procentu ienākumi (neto)	534 161 570	370 441 770	163 719 800

Tīrie procentu ienākumi 2017. gadā kopumā palielinājās, un tas galvenokārt skaidrojams ar ASV dolāru portfeļa procentu ienākumu pieaugumu.

22.2. Procentu ienākumi, kas gūti no euro banknošu sadales Eurosistēmā

Šis postenis ietver procentu ienākumus saistībā ar ECB daļu (8%) no kopējā euro banknošu emisijas apjoma (sk. "Banknotes apgrozībā" grāmatvedības politikas skaidrojumos un 5.1. skaidrojumu "Prasības saistībā ar euro banknošu sadali Eurosistēmā"). 2017. gadā šie procentu ienākumi bija vienādi ar nulli sakarā ar to, ka galveno refinansēšanas operāciju procentu likme visu gadu bija 0%.

22.3. Atlīdzība par NCB prasībām par nodotajām ārējām rezervēm

Šajā postenī uzrādīta atlīdzība, ko izmaksā euro zonas NCB par to prasībām saistībā ar ārējo rezervju aktīviem, kas nodoti ECB (sk.11.1. skaidrojumu "Saistības par nodotajām ārējām rezervēm"). 2017. gadā šī atlīdzība bija vienāda ar nulli, atspoguļojot to, ka galveno refinansēšanas operāciju procentu likme visu gadu bija 0%.

22.4. Pārējie procentu ienākumi un pārējie procentu izdevumi

2017. gadā šajos posteņos ietverti galvenokārt tīrie procentu ienākumi no vērtspapīriem, kurus ECB tur monetārās politikas mērķiem (1.1 mljrd. euro; 2016. gadā – 1.0 mljrd. euro). No šā apjoma 0.6 mljrd. euro (2016. gadā – 0.4 mljrd. euro) attiecās uz tīrajiem procentu ienākumiem no vērtspapīriem, kuri iegādāti AIP ietvaros, un 0.4 mljrd. euro (2016. gadā – 0.5 mljrd. euro) – uz tīrajiem procentu ienākumiem no vērtspapīriem, kuri iegādāti VTP ietvaros, t.sk. 154.5 milj. euro (2016. gadā – 185.3 milj. euro) no ECB VTP ietvaros iegādāto Grieķijas valdības obligāciju turējumiem.

Šo posteņu atlikušo daļu galvenokārt veidoja procentu ienākumi un izdevumi saistībā ar ECB pašu kapitāla portfeli (sk. 6.2. skaidrojumu "Pārējie finanšu aktīvi") un dažādiem citiem atlikumiem, par kuriem tiek maksāti procenti.

23. Realizētie finanšu operāciju guvumi/zaudējumi

Neto realizēto guvumu no finanšu operācijām sadalījums 2017. gadā bija šāds.

	2017 (euro)	2016 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Neto realizētie guvumi no cenām	22 249 008	159 456 244	(137 207 236)
Neto realizētie guvumi no valūtu kursiem un zelta cenas	138 820 035	65 085 498	73 734 537
Neto realizētie guvumi no finanšu operācijām	161 069 043	224 541 742	(63 472 699)

Neto realizētie guvumi no cenām ietver realizētos guvumus un zaudējumus no vērtspapīriem, biržā tirgotajiem procentu likmju nākotnes līgumiem un procentu likmju mijmaiņas darījumiem. Neto realizēto guvumu no cenām samazināšanās 2017. gadā galvenokārt skaidrojama ar realizēto guvumu no ASV dolāru portfeli turēto vērtspapīru cenām samazinājumu.

Neto realizēto guvumu no valūtas kursiem un zelta cenas kopējais pieaugums skaidrojams ar nelielas daļas ASV dolāru turējumu pārdošanu, lai segtu neliela Ķīnas renminbi portfeļa izveidi⁴³ (2.2. skaidrojumu "Atlikumi bankās un ieguldījumi vērtspapīros, ārējie aizdevumi un citi ārējie aktīvi un prasības ārvalstu valūtā pret euro zonas valstu rezidentiem").

24. Finanšu aktīvu un pozīciju norakstīšana

2017. gadā tika norakstīta šādu finanšu aktīvu un pozīciju vērtība.

⁴³ Sk. ECB 2017. gada 13. jūnija paziņojumu presei.

	2017 (euro)	2016 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Nerealizētie zaudējumi no vērtspapīru cenas	(78 577 070)	(148 159 250)	69 582 180
Nerealizētie zaudējumi no valūtas kursiem	(26 556 261)	(12 760)	(26 543 501)
Kopā norakstītā vērtība	(105 133 331)	(148 172 010)	43 038 679

Vairāku ASV dolāru portfeli turēto vērtspapīru tirgus vērtība 2017. gadā turpināja kristies, vienlaikus pieaugot atbilstošajām ienesīguma likmēm. Tā rezultātā šajā gadā veidojās nerealizētie zaudējumi no cenām.

Nerealizētie zaudējumi no valūtas kursiem galvenokārt radušies, norakstot ECB Ķīnas renminbi turējuma vidējās iegādes izmaksas atbilstoši to 2017. gada beigu kursam sakarā ar šīs valūtas kursa kritumu attiecībā pret euro kopš veiktās iegādes.

25. Tīrie komisijas maksas ienākumi/izdevumi

	2017 (euro)	2016 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Komisijas maksas ienākumi	452 095 734	382 191 051	69 904 683
Ar komisijas maksu saistītie izdevumi	(12 025 845)	(10 868 282)	(1 157 563)
Tīrie komisijas maksas ienākumi	440 069 889	371 322 769	68 747 120

2017. gadā šajā kategorijā ienākumus veidoja galvenokārt uzraudzības maksas un administratīvie sodi, kas uzlikti uzraudzītajām iestādēm par prudenciālās prasības ietverošā ES banku regulējuma (t.sk. ECB uzraudzības lēmumu) neievērošanu. Izdevumus galvenokārt veidoja glabāšanas maksa, kā arī maksas, kuras maksājamas ārējiem aktīvu pārvaldniekiem par atbilstošu ar aktīviem nodrošinātu vērtspapīru iegādes darījumu veikšanu saskaņā ar skaidrām Eurosistēmas instrukcijām un tās vārdā līdz 2017. gada martam.⁴⁴

Ienākumi un izdevumi, kas saistīti ar uzraudzības uzdevumiem

ECB 2014. gada novembrī sāka pildīt uzraudzības uzdevumus saskaņā ar VUM regulas 33. pantu.⁴⁵ Lai atgūtu ar šo uzdevumu veikšanu saistītos izdevumus, ECB no uzraudzītajām iestādēm iekasē gada maksu. ECB 2017. gada aprīlī paziņoja, ka 2017. gada uzraudzības maksas apjoms būs 425.0 milj. euro.⁴⁶ Šī summa pamatojās uz aplēsēm par 2017. gada izdevumiem saistībā ar uzraudzības uzdevumiem 464.7 milj. euro apjomā, kas koriģēti, ņemot vērā 1) 2016. gadā iekasēto uzraudzības maksu pārpalikumu 41.1 milj. euro apjomā un 2) saistībā ar

⁴⁴ Sk. ECB 2016. gada 15. decembra paziņojumu preseī.

⁴⁵ Padomes 2013. gada 15. oktobra Regula (ES) Nr. 1024/2013, ar ko Eiropas Centrālajai bankai uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādņēm, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību (OV L 287, 29.10.2013., 63. lpp.).

⁴⁶ Par šo summu 2017. gada oktobrī tika sagatavots rēķins ar samaksas termiņu līdz 2017. gada 30. novembrim.

uzraudzīto iestāžu skaita vai to statusa pārmaiņām atmaksātās summas⁴⁷ (1.4 milj. euro).

Pamatojoties uz ECB faktiskajiem izdevumiem saistībā ar banku uzraudzības uzdevumu veikšanu, ar uzraudzības maksām saistītie ienākumi 2017. gadā bija 436.7 milj. euro. Neto pārpalikums 27.9 milj. euro apjomā, ko veido aplēsto izdevumu (464.7 milj. euro) un faktisko izdevumu (436.7 milj. euro) starpība 2017. gadā, uzrādīts postenī "Uzkrājumi un nākamo periodu ienākumi" (sk. 12.2.skaidrojumu "Uzkrājumi un nākamo periodu ienākumi"). Tas tiks atskaitīts no 2018. gadā iekasējamās uzraudzības maksu summas.

ECB ir tiesības arī noteikt uzraudzītajām iestādēm administratīvos sodus par prudenciālās prasības ietverošā ES banku regulējuma (t.sk. ECB uzraudzības lēmumu) neievērošanu.⁴⁸ Ar tiem saistītie ienākumi netiek ņemti vērā, aprēķinot gada uzraudzības maksas. Tos uzrāda kā ienākumus ECB peļņas un zaudējumu aprēķinā un sadala euro zonas NCB saskaņā ar ECB peļņas sadales kārtību. ECB 2017. gadā bija noteikusi uzraudzītajām iestādēm sodus 15.3 milj. euro apjomā.

Tādējādi ECB ienākumi saistībā ar uzraudzības uzdevumu pildīšanu 2017. gadā bija šādi.⁴⁹

	2017 (euro)	2016 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Uzraudzības maksas	436 746 219	382 151 355	54 594 864
<i>t.sk.:</i>			
<i>Ar nozīmīgajām iestādēm vai nozīmīgajām grupām saistītās maksas</i>	397 493 784	338 418 328	59 075 456
<i>Ar mazāk nozīmīgajām iestādēm vai mazāk nozīmīgajām grupām saistītās maksas</i>	39 252 435	43 733 027	(4 480 592)
Noteiktie administratīvie sodi	15 300 000	0	15 300 000
Kopā ar banku uzraudzības uzdevumiem saistītie ienākumi	452 046 219	382 151 355	69 894 864

Ar banku uzraudzību saistītie izdevumi rodas nozīmīgo iestāžu tiešas uzraudzības, mazāk nozīmīgo iestāžu uzraudzības pārraudzības un horizontālo uzdevumu un speciālo pakalpojumu veikšanas rezultātā. Tie ietver arī izmaksas, kas saistītas ar atbalsta funkcijām, t.sk. telpu, cilvēkresursu vadības, administratīvajiem pakalpojumiem, budžeta plānošanas un kontroles, grāmatvedības, juridiskajiem pakalpojumiem, iekšējā audita, statistikas un informācijas tehnoloģijām, kas palīdz ECB uzraudzības pienākumu pildīšanā.

Turklāt ar administratīvo sodu, kuru ECB bija noteikusi kādai uzraudzītajai iestādei, saistītās summas (11.2 milj. euro) iekasēšana tika uzskatīta par nedrošu, jo šīs

⁴⁷ Saskaņā ar ECB 2014. gada 22. oktobra Regulas (ES) Nr. 1163/2014 par uzraudzības maksām (ECB/2014/41; OV L 311, 31.10.2014., 23. lpp.) 7. pantu individuālās uzraudzības maksas koriģē gadījumos, kad 1) uzraudzītā iestāde vai uzraudzītā grupa tiek uzraudzīta tikai daļēji no uzraudzības maksas perioda vai kad 2) uzraudzītās iestādes vai uzraudzītās grupas statuss mainās no nozīmīgas uz mazāk nozīmīgu vai otrādi. Jebkuras šāda veida saņemtās vai atmaksātās summas tiek ņemtas vērā, aprēķinot nākamās gada iekasējamās gada uzraudzības maksas kopējo summu.

⁴⁸ Sīkāka informācija par ECB noteiktajiem administratīvajiem sodiem atrodama [ECB banku uzraudzības interneta vietnē](#).

⁴⁹ Atsevišķās summas noapaļotas līdz tuvākajam euro. Tāpēc skaitļu noapaļošanas rezultātā komponentu summa tabulā var atšķirties no kopsummas.

iestādes banku darbības licence pēc tam tika anulēta un šī iestāde pašlaik atrodas likvidācijas procesā. Atbilstoši piesardzības principam gada beigās tika izveidots atskaitījums, kas atbilda šīs prasības pilnam apjomam (sk. 31. skaidrojumu "Pārējie izdevumi"). Ar to saistītie izdevumi netiek ņemti vērā, aprēķinot gada uzraudzības maksas, bet tiek uzrādīti ECB peļņas un zaudējumu aprēķinā un samazina tās neto rezultātu.

Kopējie faktiskie izdevumi saistībā ar ECB uzraudzības uzdevumiem 2017. gadā sadalīti šādās kategorijās.

	2017 (euro)	2016 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Algas un pabalsti	215 017 183	180 655 666	34 361 517
Īre un ēku uzturēšana	52 959 161	58 103 644	(5 144 483)
Citi darbības izdevumi	168 769 875	143 392 045	25 377 830
Ar banku uzraudzības uzdevumiem saistītie izdevumi, kas nosaka uzraudzības maksas	436 746 219	382 151 355	54 594 864
Atskaitījums nedrošiem administratīvajiem sodiem	11 200 000	0	11 200 000
Kopā izdevumi par banku uzraudzības uzdevumiem	447 946 219	382 151 355	65 794 864

ECB darbinieku, kuri darbojas banku uzraudzības jomā, kopējā skaita pieaugums un izdevumu par ārējo konsultatīvo atbalstu kāpums, kas pamatā saistīts ar iekšējo modeļu mērķpārbaudi (IMM), noteica faktisko banku uzraudzības izdevumu palielināšanos 2017. gadā salīdzinājumā ar 2016. gadu.

26. Kapitāla akciju un līdzdalības kapitālā ienākumi

Šajā postenī iekļautas dividendes, kas saņemtas par ECB piederošajām SNB akcijām (sk. 6.2. skaidrojumu "Pārējie finanšu aktīvi").

27. Pārējie ienākumi

Dažādos pārējos ienākumus 2017. gadā radīja galvenokārt euro zonas NCB uzkrātās iemaksas, piedaloties ECB izdevumos saistībā ar kopējiem Eurosistēmas projektiem.

28. Personāla izmaksas

Personāla izmaksu pieaugumu galvenokārt noteica lielāks ECB darbinieku vidējais skaits 2017. gadā un izdevumi saistībā ar darba attiecību pārtraukšanas pabalstiem, kas radās 2017. gadā uzsāktās KMA shēmas ietvaros (sk. 12.3. skaidrojumu "Dažādi").

Šajā kategorijā ietvertas algas, pabalsti, darbinieku apdrošināšana un dažādas pārējās izmaksas (366.0 milj. euro; 2016. gadā – 349.5 milj. euro). Šajā postenī iekļauti arī 169.2 milj. euro (2016. gadā – 117.0 milj. euro), kas atzīti saistībā ar ECB

pēcnodarbinātības pabalstiem, citiem ilgtermiņa pabalstiem un darba attiecību pārtraukšanas pabalstiem (sk. 12.3. skaidrojumu "Dažādi").

Algas un pabalsti pamatā veidoti atbilstoši Eiropas Savienības atalgojuma shēmai un ir ar to salīdzināmi.

Valdes locekļi un ECB nodarbinātie Uzraudzības valdes locekļi saņem pamatalgu, savukārt ECB nodarbinātie Uzraudzības valdes locekļi, kuri strādā nepilnu darba laiku, var saņemt papildu atalgojumu atkarībā no apmeklēto sanāksmju skaita. Turklāt Valdes locekļi un ECB nodarbinātie Uzraudzības valdes locekļi, kuri strādā pilnu darba laiku, saņem papildu pabalstus mājokļa īrei un reprezentācijas izdevumiem. Prezidentam mājokļa īres pabalsta vietā tiek nodrošināta oficiāla rezidence, kas pieder ECB. Saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas personāla nodarbinātības noteikumiem gan Valdes, gan Uzraudzības valdes locekļiem var būt tiesības saņemt mājokļa, bērna kopšanas un izglītības pabalstu (atbilstoši personiskajiem apstākļiem). Algu apliek ar nodokli, ko iekasē Eiropas Savienība, kā arī no tās atvelk iemaksas pensiju, veselības apdrošināšanas un negadījumu apdrošināšanas shēmās. Pabalstus neapliek ar nodokļiem un neiekļauj pensiju aprēķinā.

Valdes locekļiem un ECB nodarbinātajiem Uzraudzības valdes locekļiem (t.i., neietverot valstu uzraudzības iestāžu pārstāvjus) izmaksātās pamatalgas 2017. gadā bija šādas.⁵⁰

	2017 (euro)	2016 ⁵¹ (euro)
Mario Dragi (<i>Mario Draghi</i> , prezidents)	396 900	389 760
Vitors Konstansiu (<i>Vitor Constancio</i> , viceprezidents)	340 200	334 080
Peters Prāts (<i>Peter Praet</i> , Valdes loceklis)	283 488	278 388
Benuā Kerē (<i>Benoît Cœuré</i> , Valdes loceklis)	283 488	278 388
Īvs Meršs (<i>Yves Mersch</i> , Valdes loceklis)	283 488	278 388
Sabīne Lautenšlēgere (<i>Sabine Lautenschläger</i> , Valdes locekle)	283 488	278 388
Kopā Valde	1 871 052	1 837 392
Kopā Uzraudzības valde (ECB nodarbinātie locekļi)⁵²	793 817	632 060
<i>t.sk.:</i>		
<i>Daniela Nuī</i> (<i>Danièle Nouy</i> , Uzraudzības valdes priekšsēdētāja)	283 488	278 388
Kopā	2 664 869	2 469 452

Arī Uzraudzības valdes locekļi, kuri strādā nepilnu darba laiku, 2017. gadā saņēma papildu atalgojumu 96 470 mljrd. euro (2016. gadā – 343 341 mljrd. euro).

Kopā Valdes un Uzraudzības valdes locekļiem izmaksātie pabalsti un iemaksas, ko ECB veica veselības apdrošināšanas un negadījumu apdrošināšanas shēmā par

⁵⁰ Summas norādītas bruto izteiksmē, t.i., pirms jebkādu Eiropas Savienības nodokļu samaksas.

⁵¹ Pagājušajā gadā publicētās prezidenta un viceprezidenta algas ietvēra ikgadējo vispārējo algu korekciju (VAK). Pārējiem abu valžu locekļiem, t.sk. Uzraudzības valdes priekšsēdētājam, VAK tika retrospektīvi piemērotas 2017. gadā.

⁵² Šajā kopsummā nav ietverta Uzraudzības valdes priekšsēdētāja vietnieces Sabīnes Lautenšlēgeres alga, kas uzrādīta kopā ar pārējo Valdes locekļu atalgojumu.

Valdes un Uzraudzības valdes locekļiem, bija 852 998 euro (2016. gadā – 807 475 euro). Pieaugums salīdzinājumā ar 2016. gadu skaidrojams galvenokārt ar jauna locekļa pievienošanos Uzraudzības valdei 2017. gada februārī.

Pensiju maksājumi, ieskaitot pēcnodarbinātības pabalstus, bijušajiem Valdes un Uzraudzības valdes locekļiem vai viņu apgādājamiem un iemaksas veselības apdrošināšanas un negadījumu apdrošināšanas shēmās bija 857 476 euro (2016. gadā – 834 668 euro).⁵³

2017. gada beigās faktiskais pilna darba laika ekvivalenta darbinieku skaits, kam bija darba līgumi ar ECB, bija 3 384⁵⁴ (t.sk. 330 – vadošos amatos). 2017. gadā notika šādas darbinieku skaita pārmaiņas.

	2017	2016
Kopējais darbinieku skaits pagājušā gada beigās	3 171	2 871
Jaunie darbinieki	726	725
Aizgājušie darbinieki	(443)	(380)
Neto palielinājums/(samazinājums) sakarā ar nepilna laika nodarbinātības tendenču maiņu	(70)	(45)
Kopējais darbinieku skaits 31. decembrī	3 384	3 171
<i>t.sk.:</i>		
<i>Aizgājušie darbinieki 31. decembrī</i>	113	80
Vidējais darbinieku skaits	3 254	3 007

29. Administratīvie izdevumi

Šo posteni veido 463.2 milj. euro (2016. gadā – 414.2 milj. euro), un tas ietver visus pārējos kārtējos izdevumus saistībā ar telpu tīri un uzturēšanu, informācijas tehnoloģijām, precēm un aprīkojumu, kas nav kapitālieguldījumi, profesionālajiem pakalpojumiem un pārējiem pakalpojumiem un piegādēm, kā arī izdevumus, kas saistīti ar personālu, t.sk. darbinieku pieņemšanas, pārcelšanas un apmācības izdevumus.

30. Banknošu ražošanas pakalpojumi

Šie izdevumi veidojušies galvenokārt sakarā ar euro banknošu pārrobežu pārvadājumiem starp banknošu spiestuvēm un NCB saistībā ar jaunu banknošu piegādi un starp NCB saistībā ar banknošu trūkuma novēršanu, izmantojot banknošu pārpalikumu. Šīs izmaksas centralizēti sedz ECB.

⁵³ Peļņas un zaudējumu aprēķinā iekļauto neto summu saistībā ar pašreizējo ECB Valdes locekļu un ECB nodarbināto Uzraudzības valdes locekļu pensiju shēmu sk. 12.3. skaidrojumā "Dažādi".

⁵⁴ Nav ietverti bezalgas atvaļinājumā esošie darbinieki. Šajā skaitā ietverti darbinieki ar pastāvīgiem, noteikta termiņa vai īstermiņa darba līgumiem un ECB Absolventu programmas dalībnieki. Ietverti arī darbinieki, kas atrodas dzemdību un bērna kopšanas vai ilgstošā slimības atvaļinājumā.

31. Pārējie izdevumi

2017. gadā šo posteni veidoja atskaitījums par administratīvo sodu, kuru ECB bija noteikusi kādai uzraudzītajai iestādei un kura iekasēšana tika uzskatīta par nedrošu (sk. 25. skaidrojumu "Tīrie komisijas maksas ienākumi/izdevumi").

Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
Mergenthalerallee 3-5
65760 Eschborn/Frankfurt/M.
Postfach 53 23
65728 Eschborn/Frankfurt/M.

Claus-Peter Wagner
Managing Partner Financial Services
Telefon +49 6196 996 26512
Telefax +49 181 3943 26512
claus-peter.wagner@de.ey.com
www.de.ey.com

President and Governing Council
of the European Central Bank
Frankfurt am Main

14 February 2018

Independent auditor's report

Opinion

We have audited the financial statements of the European Central Bank, which comprise the balance sheet as at 31 December 2017, the profit and loss account for the year then ended, and a summary of significant accounting policies and other explanatory notes.

In our opinion, the accompanying financial statements of the European Central Bank give a true and fair view of the financial position of the European Central Bank as at 31 December 2017 and of the results of its operations for the year then ended, in accordance with the principles established by the Governing Council, which are laid down in Decision (EU) 2016/2247 of the ECB of 3 November 2016 on the annual accounts of the ECB (ECB/2016/35), as amended.

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are further described in the Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements section of our report. We are independent of the European Central Bank in accordance with the German ethical requirements that are relevant to our audit of the financial statements, which are consistent with the International Ethics Standards Board for Accountants' Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code) and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Responsibilities of the European Central Bank's Executive Board and Those Charged with Governance for the Financial Statements

The Executive Board is responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with the principles established by the Governing Council, which are laid down in Decision (EU) 2016/2247 of the ECB of 3 November 2016 on the annual accounts of the ECB (ECB/2016/35), as amended, and for such internal control as the Executive Board determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, the Executive Board is responsible for using the going concern basis of accounting in accordance with Article 4 of the applicable Decision (ECB/2016/35), as amended.

Those charged with governance are responsible for overseeing the European Central Bank's financial reporting process.

Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the entity's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the entity's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

We also provide those charged with governance with a statement that we have complied with relevant ethical requirements regarding independence, and to communicate with them all relationships and other matters that may reasonably be thought to bear on our independence, and where applicable, related safeguards.

Yours sincerely,

Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Claus-Peter Wagner
Wirtschaftsprüfer

Victor Veger
Certified Public Accountant

Šo ECB ārējā revidenta ziņojuma neoficiālo tulkojumu nodrošinājusi ECB. Neatbilstības gadījumā noteicošais ir EY parakstītais teksts angļu valodā.

Eiropas Centrālās bankas
prezidentam un Padomei
Frankfurtē pie Mainas

2018. gada 14. februārī

Neatkarīga revidenta ziņojums

Atzinums

Mēs esam veikuši pievienoto Eiropas Centrālās bankas finanšu pārskatu, kas ietver 2017. gada 31. decembra bilanci, peļņas un zaudējumu aprēķinu par gadu, kas noslēdzās šajā datumā, un nozīmīgu grāmatvedības principu un citu skaidrojumu kopsavilkumu, revīziju. Mūsaprāt, Eiropas Centrālās bankas finanšu pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Eiropas Centrālās bankas finansiālo stāvokli 2017. gada 31. decembrī un tās darbības rezultātiem gadā, kas noslēdzās šajā datumā, saskaņā ar Padomes noteiktajiem principiem, kas izklāstīti ECB 2016. gada 3. novembra Lēmumā (ES) 2016/2247 par ECB gada pārskatiem (ECB/2016/35; ar grozījumiem).

Pamats atzinumam

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Starptautiskajiem revīzijas standartiem (SRS). Mūsu atbildība saskaņā ar šiem standartiem ir sīkāk aplūkota mūsu ziņojuma sadaļā "Revidenta atbildība par finanšu pārskatu revīziju". Mēs esam neatkarīgi no Eiropas Centrālās bankas atbilstoši Vācijā noteiktajām ētikas prasībām, kuras attiecas uz mūsu veikto finanšu pārskatu revīziju, kas ir saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu ētikas standartu padomes Profesionālo grāmatvežu ētikas kodeksu (SGESP Kodekss), un mēs esam pildījuši citus savus ētiskos pienākumus saskaņā ar šīm prasībām. Uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi ir pietiekami un atbilstoši mūsu revīzijas atzinuma izteikšanai.

Eiropas Centrālās bankas Valdes un personu, kam uzticēta pārvalde, atbildība par finanšu pārskatiem

Valde ir atbildīga par šo finanšu pārskatu sagatavošanu un patiesu atspoguļojumu saskaņā ar Padomes noteiktajiem principiem, kas izklāstīti ECB 2016. gada 3. novembra Lēmumā (ES) 2016/2247 par ECB gada pārskatiem (ECB/2016/35; ar grozījumiem), un par tādu iekšējās kontroles sistēmu, kāda saskaņā ar Valdes lēmumu nepieciešama, lai būtu iespējams sagatavot finanšu pārskatus, kuros nav krāpšanas vai kļūdu radītu būtisku neatbilstību.

Sagatavojot finanšu pārskatus, Valde ir atbildīga par darbības turpināšanas principa ievērošanu saskaņā ar piemērojamā Lēmuma (ECB/2016/35; ar grozījumiem) 4. pantu.

Personas, kam uzticēta pārvalde, ir atbildīgas par Eiropas Centrālās bankas finanšu pārskatu sniegšanas procesa pārraudzību.

Revidenta atbildība par finanšu pārskatu revīziju

Mūsu mērķis ir gūt pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskatos kopumā nav krāpšanas vai kļūdu radītu būtisku neatbilstību, un sniegt revidenta ziņojumu, kas ietver mūsu atzinumu. Pietiekamai pārliecībai ir augsts ticamības līmenis, taču tā negarantē, ka revīzija, kas veikta saskaņā ar SRS, vienmēr konstatēs būtiskas neatbilstības, ja tādas pastāv. Neatbilstības var radīt krāpšana vai kļūdas, un tās uzskatāmas par būtiskām, ja atsevišķi vai kopumā tās var nozīmīgi ietekmēt ar tautsaimniecību saistītus lēmumus, kas pieņemti, pamatojoties uz šiem finanšu pārskatiem.

Veicot revīziju saskaņā ar SRS, mēs sniedzam profesionālo spriedumu un saglabājam profesionālo skepticismu visā revīzijas gaitā. Papildus mēs veicam arī tālāk minēto.

- Identificējam un novērtējam krāpšanas vai kļūdu radītu būtisku neatbilstību riskus attiecībā uz finanšu pārskatiem, izstrādājam un veicam šiem riskiem atbilstošas revīzijas procedūras un gūstam revīzijas pierādījumus, kas ir pietiekami un atbilstoši mūsu atzinuma sniegšanai. Risks, ka netiek atklāta krāpšanas radīta būtiska neatbilstība, ir lielāks nekā risks, ka netiek atklāta kļūdu radīta būtiska neatbilstība, jo krāpšana var ietvert slepenas vienošanās, viltošanu, tīšu bezdarbību, nepatiesu atspoguļojumu vai izvairīšanos no iekšējās kontroles.
- Gūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas saistīta ar revīziju, lai izstrādātu attiecīgajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, nevis lai sniegtu atzinumu par iestādes iekšējās kontroles efektivitāti.
- Novērtējam piemēroto grāmatvedības pamatprincipu atbilstību un grāmatvedības aplēšu un vadības sniegto saistīto skaidrojumu pamatotību.
- Izdarām secinājumus par to, vai vadība grāmatvedības uzskaitē atbilstoši piemēro darbības turpināšanas principu un, pamatojoties uz gūtajiem revīzijas pierādījumiem, secinām, vai pastāv būtiskas neatbilstības saistībā ar notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nopietnas šaubas par iestādes spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka pastāv būtiskas neatbilstības, revidenta ziņojumā mums jāvērs uzmanība uz attiecīgajiem skaidrojumiem finanšu pārskatos vai, ja šie skaidrojumi ir neatbilstoši, jāveic korekcijas mūsu atzinumā. Mūsu secinājumi pamatojas uz revīzijas pierādījumiem, kas gūti līdz revidenta ziņojuma sniegšanas datumam.
- Novērtējam finanšu pārskatos vispārēji sniegto informāciju, tā struktūru un saturu, t.sk. skaidrojumus, un to, vai finanšu pārskati patiesi atspoguļo pamatā esošos darījumus un notikumus.

Mēs ziņojam personām, kam uzticēta pārvalde, par jautājumiem attiecībā uz revīzijas plānoto apjomu un laiku, kā arī par nozīmīgiem revīzijas konstatējumiem, t.sk. jebkādiem nozīmīgiem trūkumiem iekšējā kontrolē, kurus mēs konstatējam revīzijas gaitā.

Personām, kam uzticēta pārvaldība, mēs sniedzam arī ziņojumu par to, ka esam ievērojuši attiecīgās ētikas prasības attiecībā uz neatkarību, un ziņojam par jebkādam attiecībām un citiem jautājumiem, kas var radīt šaubas par neatkarības principa ievērošanu un attiecīgos gadījumos saistītajiem drošības pasākumiem.

Ar cieņu,

Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Claus-Peter Wagner
Wirtschaftsprüfer

Victor Veger
Certified Public Accountant

Peļņas vai zaudējumu sadales skaidrojums

Šis skaidrojums nav ECB 2017. gada finanšu pārskatu sastāvdaļa.

Saskaņā ar ECBS Statūtu 33. pantu ECB tīro peļņu pārskaita šādi:

- a) Padomes noteiktu summu, kas nepārsniedz 20% no tīrās peļņas, pārskaita vispārējo rezervju fondā, kas nepārsniedz 100% no kapitāla; un
- b) atlikušo tīro peļņu sadala ECB akcionāriem proporcionāli to apmaksātajām daļām.⁵⁵

Ja ECB radušies zaudējumi, tos var kompensēt no ECB vispārējo rezervju fonda un, ja nepieciešams, saskaņā ar Padomes lēmumu – no attiecīgā finanšu gada monetārajiem ienākumiem proporcionāli un līdz apjomiem, kādi iedalīti NCB saskaņā ar ECBS Statūtu 32.5. pantu.⁵⁶

ECB 2017. gada tīrā peļņa bija 1 274.7 milj. euro. Saskaņā ar Padomes lēmumu 2018. gada 31. janvārī tika veikta starpperioda peļņas sadale euro zonas NCB 987.7 milj. euro apjomā. Turklāt Padome nolēma atlikušo peļņu (287.0 milj. euro) sadalīt euro zonas NCB.

	2017 (euro)	2016 (euro)
Gada peļņa	1 274 761 507	1 193 108 250
Starpperioda peļņas sadale	(987 730 460)	(966 234 559)
Gada peļņa pēc starpperioda peļņas sadales	287 031 047	226 873 691
Atlikušās peļņas sadale	(287 031 047)	(226 873 691)
Kopā	0	0

⁵⁵ Ārpus euro zonas esošo valstu NCB nav tiesīgas saņemt daļu no ECB sadalāmās peļņas, un tās arī neuzņemas saistības segt jebkādus ECB zaudējumus.

⁵⁶ Saskaņā ar ECBS Statūtu 32.5. pantu NCB monetāro ienākumu summa jāsadala NCB proporcionāli to apmaksātajām daļām ECB kapitālā.

Saīsinājumi

ABSIP	"Ar aktīviem nodrošināto vērtspapīru iegādes programma"
AIP	aktīvu iegādes programma
CNY	Ķīnas renminbi
DRP	darbības riska pārvaldība
EBA	Euro banku asociācija
ECB	Eiropas Centrālā banka
ECBS	Eiropas Centrālo banku sistēma
ES	Eiropas Savienība
ESM	Eiropas Stabilitātes mehānisms
IMM	iekšējo modeļu mērķpārbaude (<i>Targeted Review of Internal Models</i>)
IT	informācijas tehnoloģijas
KMA	karjeras maiņas atbalsts
NCB	nacionālā centrālā banka
NOIP	"Nodrošināto obligāciju iegādes programma"
ORC	Darbības risku komiteja (<i>Operational Risk Committee</i>)
RMC	Riska vadības komiteja (<i>Risk Management Committee</i>)
SDR	Speciālās aizņēmuma tiesības
SNB	Starptautisko norēķinu banka
SVF	Starptautiskais Valūtas fonds
TARGET2	Eiropas Vienotā automatizētā reālā laika bruto norēķinu sistēma (<i>Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system</i>)
USAIP	"Uzņēmumu sektora aktīvu iegādes programma"
VAK	vispārējā algu korekcija
VaR	riskam pakļautā vērtība (<i>value at risk</i>)
VSAIP	"Valsts sektora aktīvu iegādes programma"
VTP	"Vērtspapīru tirgu programma"
VUM	Vienotais uzraudzības mehānisms

© Eiropas Centrālā banka, 2017

Pasta adrese: 60640 Frankfurt am Main, Germany
Tālrunis: +49 69 1344 0
Interneta vietne: www.ecb.europa.eu

Visas tiesības rezervētas. Atļauta pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos nolūkos, norādot avotu.

ISSN 2443-4876 (pdf)
ISBN 978-92-899-3097-0 (pdf)
DOI 10.2866/54727 (pdf)
EU kataloga numurs QB-BS-18-001-LV-N (pdf)